

HERZIENING VAN DE ENERGIE- EN EIWITNORMEN VOOR VLEESSTIEREN

Ing. J. van Vliet, Informatie en Kenniscentrum - Veehouderij,
Afd. RSP, Lelystad
Ir. J.J. Heeres - v.d. Tol, Proefstation voor de Rundvee-, Schapen-
en Paardenhouderij, Lelystad
Dr. M.C. Blok, Centraal Veevoederbureau, Lelystad

**CVB-documentatierapport nr. 11
december 1994**

centraal veevoederbureau
runderweg 6
8219 pk lelystad
telefoon 03200-93 211

ISSN 0925-546X

© **centraal veevoederbureau 1994**

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, tenzij dan na schriftelijke toestemming van het Centraal Veevoederbureau.

VOORWOORD

Reeds kort na de start van de CVB-werkgroep "Voeding Herkauwers en Paarden" werd deze geconfronteerd met al wat langer in de praktijk gehoorde signalen dat de VEVI-normen voor vleesvee te ruim zouden zijn, hetgeen bij het op de norm voeren leidt tot een te snelle en overmatige vervetting. De werkgroep heeft daarom een projectgroep "Normen vleesvee" benoemd, die tot taak kreeg het herformuleren van de VEVI-normen.

Kort daarna kwamen signalen dat de DVE-normen voor vleesvee, die medio 1991 bij de definitieve invoering van het DVE-systeem werden geïntroduceerd, aan de krappe kant zouden zijn. Nadat aanvankelijk de projectgroep DVE zich hiermee bezig had gehouden, heeft de werkgroep in de loop van 1992 bovengenoemde projectgroep verzocht ook opnieuw aandacht te besteden aan de DVE-normen voor vleesvee.

Bij het herformuleren van de VEVI-normen heeft de projectgroep in eerste instantie onderzocht of de in het verleden in Nederland en België uitgevoerde proeven daarvoor gebruikt zouden kunnen worden. Bij dit onderzoek heeft de projectgroep gebruik kunnen maken van de diensten van mevr. M. Olthof en mevr. C. Steendam, die in het kader van een afstudeeropdracht aan het Van Hall Instituut te Groningen een aantal groeiproeven met vleesstieren hebben geanalyseerd. Namens het CVB zeg ik hen hartelijk dank voor hun bijdrage. Helaas bleken deze proeven, die overigens voor andere doeleinden waren opgezet, slechts zeer beperkt bruikbaar.

De in 1991 geïntroduceerde DVE-normen waren gebaseerd op het in 1980 door Robelin en Daenicke beschreven groeimodel. Het INRA werkt echter sinds 1987 met een aangepast groeimodel. De projectgroep achtte het gewenst bij het herformuleren van de VEVI- en DVE-normen van dit groeimodel uit te gaan. Aangezien een goede kennisname van dit model vanuit de literatuur niet mogelijk bleek, hebben een tweetal leden een studiereis gemaakt naar het INRA teneinde van de betrokken onderzoekers de vereiste gegevens te vernemen.

Het gevolg van bovenstaande werkwijze is geweest dat -ondanks een actieve inzet van de projectgroep- geruime tijd heeft geduurd alvorens een concept-rapport aan de werkgroep Voeding Herkauwers en Paarden kon worden voorgelegd.

Het onderhavige rapport is op 8 december 1994 door de werkgroep geaccordeerd.

Namens het CVB zeg ik de leden van de projectgroep "Normen Vleesvee" dank voor hun inzet bij de totstandkoming van dit rapport. Ook de heer G. André van het Proefstation voor de Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij in Lelystad wil ik dankzeggen voor het ontwikkelen van enkele in dit rapport gebruikte formules.

Namens het Centraal Veevoederbureau

Dr. M. C. Blok
Hoofd CVB

Aan het einde van het rapport (zie Bijlage 16) is een voorbeeld opgenomen voor het berekenen van de VEVI- en DVE-behoefte van een bepaald type vleesstier bij een bepaald gewicht en een bepaalde groeisnelheid. Bij het CVB is een diskette verkrijgbaar, met daarop een bestand dat in een aantal spread sheet programma's kan worden ingelezen, en waarmee men door invulling van een aantal uitgangspunten zelf de VEVI- en DVE-behoefte kan berekenen. De lay out van dit programma is identiek aan die van Bijlage 16 uit dit rapport.

SAMENSTELLING WERKGROEP VOEDING HERKAUWERS EN PAARDEN

prof. dr. ir. S. Tamminga (voorz.)	Landbouwniversiteit, Vakgroep Veevoeding, Wageningen
ing. J. Bakker	Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek (BLGG), Oosterbeek
dr. M. C. Blok (secr.)	Centraal Veevoederbureau (CVB), Lelystad
ing. J. Haaksma	Overleggroep Producenten van Vochtrijke Diervoeders
prof.dr.A.Th.van 't Klooster	Rijksuniversiteit Utrecht, Faculteit Diergeneeskunde, Vakgroep Inwendige Ziekten en Voeding der Grote Huisdieren, Utrecht
ir. L. de Lange	Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Industrie
dr. ir. S. F. Spoelstra	DLO-Instituut voor Veehouderij en Diergezondheid (ID-DLO), lokatie Runderweg, Lelystad
ing. Sj. Schaper	Centraal Veevoederbureau (CVB), Lelystad
ir. A. P. J. Subnel	Proefstation voor de Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij (PR), Lelystad
dr. J. H. Westerhuis	Nederlandse Vereniging van Mengvoederfabrikanten - FNM
ing. C. J. G. Weaver	Informatie en Kennis Centrum Veehouderij, Afdeling Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij (IKC-RSP), Lelystad

SAMENSTELLING PROJECTGROEP "NORMEN VLEESVEE"

dr. ir. G. Hof (voorz.)	Landbouwniversiteit, Vakgroep Veevoeding, Wageningen
dr. M. C. Blok (secr.)	Centraal Veevoederbureau (CVB), Lelystad
dr. ir. L. Fiems	Rijksstation voor Veevoeding, Melle-Gontrode (België)
mevr. ir. J. J. Heeres - van der Tol	Proefstation voor de Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij (PR), Lelystad
ing. J. van Vliet	Informatie en Kennis Centrum Veehouderij, Afdeling Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij (IKC-RSP), Lelystad

INHOUD

VOORWOORD	1
SAMENSTELLING WERKGROEP VOEDING HERKAUWERS EN PAARDEN	2
SAMENSTELLING PROJECTGROEP "NORMEN VLEESVEE"	2
LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN	6
1. HERZIENING ENERGIE- EN EIWITNORMEN VLEESSTIEREN	8
1.1 HERZIENING ENERGIENORMEN VLEESSTIEREN	8
1.1.1 Algemeen	8
1.1.2 Energiebehoefte	8
1.1.3 Groeimodel	9
1.1.3.1 Hoofdpijnen groeimodel	9
1.1.3.2 Beperking aantal typen	9
1.1.3.3 Berekening VG, LLG en bijbehorende coëfficiënten (Stap 1) ..	10
1.1.3.3.1 Het berekenen van a_0 en a_1	11
1.1.3.3.2 Het berekenen van b_0 en b_1	11
1.1.3.4 Berekening referentiegroei en vetaanzet (Stap 2)	12
1.1.3.4.1 Referentiegroei	12
1.1.3.4.2 Vetaanzet	13
1.1.3.5 Berekening eiwitaanzet (Stap 3)	14
1.1.3.6 Globaal verschil in vet- en eiwitaanzet tussen huidig en herzien groeimodel	14
1.1.4 Energiebehoefte	14
1.1.4.1 Netto energie voor onderhoud	14
1.1.4.2 Netto energie voor groei	15
1.1.4.3 Berekening herziene VEVI-norm	16
Gemiddelde q-waarde	17
1.2 HERZIENING EIWITNORMEN VLEESSTIEREN	17
1.2.1 Algemeen	17
1.2.2 Adequaat DVE-minimum	17
1.1.3 Efficiëntie van eiwitaanzet	18
1.2.4 OEB-tolerantie	20
1.2.5 Berekende eiwitnormen	21
2. EVALUATIE VAN DE HERZIENE VEVI-NORMEN	23
2.1 ALGEMEEN	23
2.2 IVO-PROEF	23
2.2.1 Berekening	23
2.2.2 Resultaten	24
2.3 PR-PROEF	25
2.4 CONCLUSIE	25
3. VERGELIJKING VAN DE NEDERLANDSE EN FRANSE WAARDERING VAN VOE- DERMIDDELEN VOOR HERKAUWERS	27
3.1 INLEIDING	27
3.2 VERGELIJKING VAN DE ENERGIEWAARDERING	27
3.2.1 De energiewaardering van mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders	27

3.2.1.1	Algemeen	27
3.2.1.2	Resultaten	27
3.2.1.2.1	Mengvoergrondstoffen	27
3.2.1.2.2	Vochtrijke krachtvoerders	28
3.2.2	De energiewaardering van snijmais en graskuil	28
3.2.2.1	Algemeen	28
3.2.2.2	Resultaten	29
3.2.2.2.1	Snijmais	29
3.2.2.2.2	Graskuil	29
3.2.3	Vergelijking van de energiewaarden van enkele rantsoenen voor vlees- stieren	30
3.3	VERGELIJKING VAN DE EIWITWAARDERING	31
3.3.1	De eiwitwaardering van mengvoedergrondstoffen en vochtrijke kracht- voerders	31
3.3.1.1	Mengvoedergrondstoffen	31
3.3.1.2	Vochtrijke krachtvoerders	32
3.3.2	De eiwitwaardering van snijmais	33
3.3.3	Vergelijking van de eiwitwaarden van enkele rantsoenen voor vleesstie- ren	33
4.	ENERGIEBEHOEFTE EN ADDITIEVEN	36
	LITERATUUR	37
Bijlage 1:	Vet- en eiwitaanzet	39
Bijlage 2:	VEVI-normen vleesstieren	40
Bijlage 3:	Verloop DVE normen bij verschillende berekeningswijzen en verschillen- de typen dieren	41
Bijlage 4:	Vergelijking verschillende DVE-berekeningen	43
Bijlage 5:	Geadviseerde DVE-giften	45
Bijlage 6:	Rantsoenen vleesstieren tussentype	47
Bijlage 7:	Rantsoenen vleesstieren laatrijpe type	48
Bijlage 8:	Vergelijking van de berekening van de energiewaarden van mengvoeder- grondstoffen en vochtrijke krachtvoerders (energiewaarden in MJ of dimensieloos).	49
Bijlage 9:	Berekening van de VEVl- en UFV-waarde van snijmais en graskuil (energiewaarden in MJ of dimensieloos; per kg DS)	50
Bijlage 10:	Vergelijking van de DVE- en PDI-berekeningen.	51
Bijlage 11:	Vergelijking van de VEVl-nl en VEVl-fr waarden voor enkele mengvoe- ders voor vleesstieren.	53
Bijlage 12:	Snijmais, ingekuuld (databestand aangereikt door IVVO-DLO)	54

Bijlage 13:	Kuilgras (databestand aangereikt door IVVO-DLO)	55
Bijlage 14:	Vergelijking van de DVE-nl en DVE-nl/fr en DVE-fr waarden voor enkele mengvoeders voor vleesstieren.	57
Bijlage 15:	Snijmais, ingekuild (databestand aangereikt door IVVO-DLO)	58
Bijlage 17:	Overzicht van de formules voor het berekenen van de VEVI- en DVE- behoefte van vleesstieren	60

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Afkorting	Eenheid	Verklaring
APL		Animal production level
BRE	g/kg	Bestendig Voereiwit
%BRE	%	Bestendigheid van het voereiwit
BZET	g/kg	Bestendig zetmeel
%BZET	%	Bestendigheid van het zetmeel
CVB		Centraal Veevoederbureau
DE	MJ/kg	Verteerbare energie
dE	%	Verteerbaarheid van de GE
DS	g/kg	Droge stof
DVBE	g/kg	Darmverteerbaar bestendig voereiwit
%DVBE	g/kg	Darmverteerbaarheid van het bestendig voereiwit
DVE	g/kg	Darmverteerbaar eiwit
DVE _g	g/kg	Darmverteerbaar eiwit voor groei
DVE _m	g/kg	Darmverteerbaar eiwit voor onderhoud
DVME	g/kg	Darmverteerbaar microbieel eiwit
DVMFE	g/kg	Darmverteerbaar metabool faecaal eiwit
EA	kg/dag	Eiwitaanzet
EG	kg	Eiwitgewicht (lichaam)
E _p	kJ	Energie-aandeel van de totale energie-aanzet dat uit eiwit bestaat
FOS	g/kg	Fermenteerbare organische stof
FP	g/kg	Fermentatieprodukten
g		Gram
GE	MJ/kg	Bruto energie
GLG	kg/dag	Groei lichaamsgewicht
GLG _r	kg/dag	GLG referentieniveau
GLLG	kg/dag	Groei leeg lichaamsgewicht
GLLG _r	kg/dag	GLLG referentieniveau
HF		Holstein Friesian
INRA		Institut National de la Recherche Agronomique (Frankrijk)
J		Joule
K _e		Benutting van darmverteerbaar eiwit voor eiwitaanzet
k _f		ME-benutting voor slachtrijp maken
kg		Kilogram
k _g		ME-benutting voor groei
kJ		Kilojoule
k _l		ME-benutting voor melkproductie
k _m		ME-benutting voor onderhoud
k _{mf}		ME-benutting voor onderhoud en energie-aanzet
LG	kg	Lichaamsgewicht
LG _r	kg	LG referentieniveau
LLG	kg	Leeg lichaamsgewicht (LG minus inhoud maagdarmkanaal)
ln		Natuurlijke logaritme
%MDI	%	Inhoud van het maagdarmkanaal
ME	MJ	Beschikbare energie
MJ		Megajoule
MREE	g/kg	Microbieel ruw eiwit op basis van energie
MVRAS	g/kg	Maximaal toegestaan gehalte aan verteerbaar ruw as
MRY		Maas Rijn en IJssel vee

NE _g	kJ of MJ	Netto energie voor groei
NE _m	kJ of MJ	Netto energie voor onderhoud
ODS	g/kg	Onverteerbare droge stof
OEB	g/kg	Onbestendig eiwit balans
OK	g/kg	Overige koolhydraten
OS	g/kg	Organische stof
PDI	g/kg	Protéin digestible intestinale
PDIE	g/kg	PDI die gevormd kan worden op basis van de hoeveelheid energie (FOS) in de pens
PDI _N	g/kg	PDI die gevormd kan worden op basis van de hoeveelheid onbestendig eiwit in de pens
PR		Proefstation voor de Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij
q		%ME in GE
RAS	g/kg	Ruwe as
RC	g/kg	Ruwe celstof
RE	g/kg	Ruw eiwit
RVET	g/kg	Ruw vet
SUI	g/kg	Suiker
t		tijd in dagen
UFV		Unité Fourragère Viande (Frankrijk)
VA	kg/dag	Vetaanzet
VA _r	kg/dag	VA referentieniveau
VC	%	Verteringscoëfficiënt
VCDS	%	Verteringscoëfficiënt van de droge stof
VCRC	%	Verteringscoëfficiënt van de ruwe celstof
VCRE	%	Verteringscoëfficiënt van het ruw eiwit
VCOK	%	Verteringscoëfficiënt van de overige koolhydraten
VCRVET	%	Verteringscoëfficiënt van het ruwe vet
VEVI		VoederEenheid Vleesvee Intensief
VG	kg	Vetgewicht (lichaam)
%VG	%	Vetgewicht in procenten van het leeg lichaamsgewicht
VOK	g/kg	Verteerbare overige koolhydraten
VOS	g/kg	Verteerbare organische stof
VRAS	g/kg	Verteerbare ruwe as
VRC	g/kg	Verteerbare ruwe celstof
VRE	g/kg	Verteerbaar (voedernorm) ruw eiwit
VRVET	g/kg	Verteerbaar ruw vet
VVG	kg	Vetvrij leeg lichaamsgewicht (LLG - VG)
ZET	g/kg	Zetmeel

1. HERZIENING ENERGIE- EN EIWITNORMEN VLEESSTIEREN

1.1 HERZIENING ENERGIENORMEN VLEESSTIEREN

1.1.1 Algemeen

Vanaf 1977 wordt het VEVl-systeem gebruikt voor de voederwaardering en energienormen van vleesstieren (CVB, 1976). De VEVl-normen voor vleesstieren werden gebaseerd op onderzoek uit het Verenigd Koninkrijk. Schotse onderzoekers hadden een formule ontwikkeld waarmee de energiebehoefte van groeiende dieren berekend kon worden. De basisgegevens waren afkomstig van stieren van (zeer) vroegrijpe rassen, die veel vet aanzetten.

In die tijd stonden vooral de dieren van het zwartbonte ras (FH) en in mindere mate die van het roodbonte ras (MRY) dicht bij het type stieren uit het Verenigd Koninkrijk. Dit type vleesstieren is in Nederland echter in de loop van de tijd steeds verder teruggedrongen. Nu worden er vooral stieren slachtrijs gemaakt die minder vet aanzetten. Deze stieren zijn vooral van het intermediaire type (kruisingen van een stier van een laatrijs vleesras en een zwart- of roodbonte koe); ook zijn er tegenwoordig veel vleesstieren van laatrijs vleesrassen (zoals Belgisch Blauw, Blonde d'Aquitaine en Limousin). Er is bij de vleesstieren duidelijk een verschuiving van de vetaanzet, die veel energie vraagt, ten gunste van de eiwitaanzet, die minder energie vraagt. Vanwege deze verlaagde vetaanzet mag verondersteld worden dat de energiebehoefte ook lager is.

Het is daarom niet verwonderlijk dat er vanuit de praktijk (vleesveehouders, mengvoerbedrijfsleven en voorlichting) signalen kwamen dat de huidige VEVl-normen te hoog zijn. Ook onderzoekers zagen bij de verwerking van de resultaten van hun voederproeven bij vleesstieren vaak dat de opgenomen hoeveelheid energie bij de gerealiseerde groei lager was dan volgens de norm. Dit heeft geleid tot de instelling van een projectgroep door de CVB-werkgroep "Voeding Herkauwers en Paarden" om de energienormen te herzien. Deze herziening is ook mogelijk omdat er meer (buitenlandse, vooral Franse) gegevens beschikbaar zijn over de verschillen in eiwit- en vetaanzet tussen de runderen van de onderscheiden rassen of typen.

1.1.2 Energiebehoefte

De energiebehoefte van een vleesstier is opgebouwd uit een behoefte voor onderhoud en voor groei. De energiebehoefte voor groei wordt overwegend bepaald door de vet- en eiwitaanzet. De mate van vet- en eiwitaanzet en de verhouding tussen de aanzet van vet en eiwit is echter niet constant. Zij worden sterk beïnvloed door het lichaamsgewicht (leeftijd), groeisnelheid (voerniveau), ras/type en sexe. Robelin en Daenicke (1980) hebben op basis van onderzoeksgegevens een model gemaakt waarin rekening wordt gehouden met deze factoren. Daarmee kan de vet- en eiwitaanzet volgens een éénfasig groeimodel worden berekend.

De huidige DVE-normen voor groeiend rundvee zijn gebaseerd op dit groeimodel (CVB, 1991 en Van Vliet, 1992). Daar de eiwitbehoefte gebaseerd is op dit model, is het logisch voor de energiebehoefte ook uit te gaan van dit model. Wel zijn er berekeningen uitgevoerd (Dijkstra, 1993) of een meerfasig groeimodel uit de beschikbare proefgegevens viel af te leiden. Dat is niet gelukt. Er waren te weinig gegevens beschikbaar. Voor de herziening van de energienormen is dan ook het model van Robelin en Daenicke gebruikt.

1.1.3 Groeimodel

Het model van Robelin en Daenicke (1980) wordt nog steeds toegepast door het "Institut National de la Recherche Agronomique" (INRA). Er zijn wel enkele wijzigingen in aangebracht (Geay et al, 1987), maar deze hadden vooral betrekking op uitbreiding van het model, niet op de uitgangspunten. Vanwege de onduidelijke en onvolledige informatie zijn deze aanpassingen in 1991 bij de invoering van het DVE-systeem in Nederland niet meegenomen in het toegepaste groeimodel voor de berekening van de eiwitbehoefte. Over deze aanvullingen is nu meer duidelijkheid. Bovendien is de berekening van de vetaanzet in het gewijzigde model beter dan in het model voor het DVE-systeem.

Het verschil met het groeimodel dat beschreven staat in de CVB-rapporten voor de DVE-normen (CVB, 1991; Van Vliet, 1992) is als volgt.

- Er is een opsplitsing gemaakt naar meer verschillende typen/rassen en groeitrajecten. Daardoor zijn de coëfficiënten voor de berekening van de vet- en eiwitaanzet aangepast.
- De referentiegroei wordt met Gompertz-vergelijkingen berekend. Deze referentiegroei blijkt niet constant te zijn zoals in het huidige model (CVB, 1991; Van Vliet, 1992) voor de berekening van de DVE-behoefte verondersteld is.

1.1.3.1 Hoofdpijnen groeimodel

Bij het model van Robelin en Daenicke (1980) moeten de volgende stappen worden onderscheiden:

- Stap 1 Het berekenen van het vetgewicht (VG) en leeg lichaamsgewicht (LLG) met allometrische functies tussen LG/LLG en VG/LLG, behorende bij een bepaald lichaamsgewicht (LG).
- Stap 2 Het berekenen van de vetaanzet/dag (VA) bij een bepaalde (werkelijke) groei middels een relatie tussen groeisnelheid en vetaanzet. Deze vetaanzet wordt gerelateerd aan de vetaanzet bij de zgn. referentiegroei.
- Stap 3 Het berekenen van de eiwitaanzet per dag.

1.1.3.2 Beperking aantal typen

Voor de berekening van de referentiegroei zijn er door INRA groeicurves ontwikkeld voor een aantal rassen en groeitrajecten. De belangrijkste rassen en groeitrajecten staan in Tabel 1.1. In de tabel staan voor het begin en het einde van het groeitraject het lichaamsgewicht (respectievelijk LG_0 en LG_1 in kg), de inhoud van het maagdarmkanaal (respectievelijk $\%MDI_0$ en $\%MDI_1$ als percentage van LG_0 en LG_1) en het vetgewicht (respectievelijk $\%VG_0$ en $\%VG_1$ als percentage van LLG_0 en LLG_1). Met de variabelen p_1 en p_2 kan in een Gompertz-vergelijking bij een bepaald lichaamsgewicht (LG) in het traject tussen LG_0 en LG_1 de referentiegroei (GLG_0) worden berekend (zie 1.1.3.4.1; formule F3).

Geay et al (1987) geven aan dat drie hoofdtypen te onderscheiden zijn voor jonge vleesstieren: vroegrijpe type, tussentype en laatrijpe type. Voor de berekening van voedernormen worden de volgende randvoorwaarden aangegeven:

- a. Voor dieren van het vroegrijpe type (HF en Normandier) kunnen de gegevens uit Tabel 1.1 worden gebruikt tot een levend gewicht van 650 kg en een maximale groei van 1600 g/dag bij 400 kg.
- b. Voor dieren van het tussentype (Montbéliard, kruisingen van laatrijpe dieren en vroegrijpe dieren, Saler) kunnen de gegevens in Tabel 1.1 worden gebruikt tot een gewicht van 650 kg en een maximale groei van ca. 1600 g/dag tussen 300 en 400 kg.
- c. Voor dieren van het laatrijpe type (Blonde d'Aquitaine, Charolais, Limousin, kruisingen

Tabel 1.1 Parameters van de groeicurve en lichaamssamenstelling in het groeimodel voor enkele categorieën rundvee (Geay et al., 1987).

Vleesvee	LG ₀ (kg)	LG ₁ (kg)	p ₁	p ₂	%MDI ₀	%MDI ₁	%VG ₀	%VG ₁
HF-stieren (6-16 maanden)	200	550	1,4079	0,0038	20,0	12,0	7,5	21,0
Normandierstieren (6-16 mnd)	200	550	1,4079	0,0038	20,0	12,0	7,0	19,0
Montbéliardstieren (6-16 mnd)	200	550	1,4079	0,0038	20,0	12,0	6,5	17,0
Salerstieren (9-17 mnd)	300	550	1,0024	0,0038	16,5	12,0	9,0	16,0
Laatrijpe stieren (9-17 mnd)	300	650	1,1028	0,0037	16,0	10,0	8,0	14,0
Laatrijpe stieren (22-24 mnd)	540	750	0,6526	0,0035	12,0	10,0	10,5	14,0

Zie voor betekenis afkortingen de tekst direct onder 1.1.3.2

van laatrijpe dieren en tussentype dieren) kunnen de gegevens van de laatrijpe stieren (9 - 17 mnd) uit Tabel 1.1 worden gebruikt tot een gewicht van 700 à 750 kg waarbij de maximale groei tussen 350 en 500 kg 1800 g/dag bedraagt. De gegevens van de laatrijpe stieren (22 - 24 mnd) in Tabel 1.1 zijn gebaseerd op dieren die extensief gehouden zijn tot ca. 22 mnd leeftijd en gedurende de laatste maanden intensief gemest worden op stal.

Voor de rassen in Nederland zijn geen specifieke gegevens beschikbaar om ook een dergelijke tabel te maken. Daarom zijn bepaalde rassen uit deze tabel gekozen als representant voor de drie typen dieren die in Nederland worden onderscheiden. In Tabel 1.2 is weergegeven bij welk type de voor Nederland relevante rassen behoren.

In de Nederlandse situatie kunnen voor het vroegrijpe type, tussentype en laatrijpe type de p-coëfficiënten voor respectievelijk HF-stieren, Montbéliard-stieren en laatrijpe stieren (9-17 mnd) uit Tabel 1.1 worden gebruikt. Het Montbéliard-ras staat qua bespiering en vroegrijpheid tussen het HF- en het Charolais-ras in.

Tabel 1.2 Indeling van in Nederland voorkomende vleesstierrassen in drie categorieën

Type:	Rassen:
Vroegrijp type	Zwartbont, Roodbont (waaronder Maas-Rijn IJsselvee), Groninger Blaarkop, Britse vleesveerassen
Tussentype	Kruisingen van vroegrijpe type met (laatrijpe) vleesrasstieren, Montbéliard, Saler
Laatrijp type	Charolais, Limousin, Blonde d'Aquitaine, Piemontese, Belgische Blauwe ¹⁾

¹⁾: Dit geldt voor het gewone type Belgische Blauwe, maar niet voor het dikbil type (hiervoor bestaan geen normen).

1.1.3.3 Berekening VG, LLG en bijbehorende coëfficiënten (Stap 1)

De relaties die zijn vastgesteld tussen enerzijds het leeg lichaamsgewicht (LLG) en het lichaamsgewicht (LG) en anderzijds het vetgewicht (VG) en LLG kunnen met algemene logaritmische functies worden beschreven (Formule F1 en F2). Daarin zijn a- en b-coëfficiënten opgenomen om te corrigeren voor het type van de dieren. Deze zijn afgeleid van

proeven waarin de stieren nagenoeg ad libitum zijn gevoerd. De groei varieerde van 700 tot 1200 g/dag afhankelijk van het type dier. De formules komen overeen met die in het CVB-rapport nr. 7, 1991 (idem Robelin & Daenicke, 1980):

$$\ln LLG = a_0 + a_1 * \ln LG \quad (\ln = \text{natuurlijke logaritme}) \quad (\text{kg})$$

$$\ln VG = b_0 + b_1 * \ln LLG + b_2 * (\ln LLG)^2 \quad (\text{kg})$$

LLG en VG (in kg) kunnen berekend worden door de inverse van de natuurlijke logaritme (exp) te nemen. Een variatie op bovenstaande formules is dan ook:

$$LLG = \exp(a_0 + a_1 * \ln LG) \quad (\text{kg}) \quad [F1]$$

$$VG = \exp(b_0 + b_1 * \ln LLG + b_2 * (\ln LLG)^2) \quad (\text{kg}) \quad [F2]$$

Met de gegevens in tabel 1.1 kunnen ook de a- en b-coëfficiënten in het model van Robelin en Daenicke (1980) worden berekend. Immers in het aangegeven gewichtstraject in Tabel 1.1 (LG₀ tot LG₁) geldt voor vetgewicht de allometrische functie formule F2, terwijl voor LG en LLG tevens formule F1 geldt.

1.1.3.3.1 Het berekenen van a₀ en a₁

De formules voor de berekening van LLG (F1) aan het begin en aan het eind van het groeitraject in tabel 1.1 zijn het uitgangspunt voor het berekenen van a₀ en a₁:

$$\ln LLG_0 = a_0 + a_1 * \ln LG_0 \quad \text{en} \quad \ln LLG_1 = a_0 + a_1 * \ln LG_1 \quad (\text{kg})$$

LLG₀ en LLG₁ worden voor de bepaling van de a₀- en de a₁-waarden berekend door het levend gewicht (resp. LG₀ en LG₁) te verminderen met de inhoud van het maagdarmkanaal. Voor zowel het begin- als het eindgewicht zijn %MDI₀ en %MDI₁ bekend voor de verschillende typen stieren. a₁ en a₀ kunnen nu met onderstaande vergelijkingen worden berekend.

$$a_1 = (\ln LLG_1 - \ln LLG_0) / (\ln LG_1 - \ln LG_0) \quad \text{en} \quad [F1.1]$$

$$a_0 = \ln LLG_1 - a_1 * \ln LG_1 \quad \text{of} \quad a_0 = \ln LLG_0 - a_1 * \ln LG_0 \quad [F1.2]$$

Voor LLG₁ geldt: LLG₁ = LG₁ - LG₁ * %MDI₁/100. LLG₀ wordt op analoge manier berekend. De berekende waarden voor de a-coëfficiënten staan in Tabel 1.3 vermeld.

1.1.3.3.2 Het berekenen van b₀ en b₁

Het vetgewicht (VG) bij LG₀ en LG₁ wordt berekend door LLG₀ en LLG₁ te vermenigvuldigen met resp. %VG₀ en %VG₁ (zie Tabel 1.1) voor het begin- en eindgewicht. Voor VG₁ geldt dus: VG₁ = LLG₁ * %VG₁/100. VG₀ is op analoge manier te berekenen. Vervolgens kan met Formule F.2 de waarde van de b-coëfficiënten worden berekend.

$$\ln VG_0 = b_0 + b_1 * \ln LLG_0 + b_2 * (\ln LLG_0)^2 \quad \text{en}$$

$$\ln VG_1 = b_0 + b_1 * \ln LLG_1 + b_2 * (\ln LLG_1)^2$$

Met deze twee vergelijkingen kunnen echter niet de drie coëfficiënten b₀, b₁ en b₂ worden berekend. Volgens Robelin (pers. med.) is de coëfficiënt b₂ voor het laatrijpe type gelijk aan 0 en geldt voor het vroegrijpe type en het tussentype dat b₁/b₂ = 31. De waarden voor b₁ en b₀ kunnen nu met de volgende formules worden opgelost.

Voor het vroegrijpe en het tussentype zijn de formules voor de berekening van b_1 en b_2 :

$$b_1 = (\ln VG_1 - \ln VG_0) / [(\ln LLG_1 - \ln LLG_0) + 1/31 * \{(\ln LLG_1)^2 - (\ln LLG_0)^2\}] \quad [F2.1]$$

$$b_2 = b_1/31 \quad [F2.2]$$

Voor het laatrijpe type is de formule voor de berekening van b_1 :

$$b_1 = (\ln VG_1 - \ln VG_0) / (\ln LLG_1 - \ln LLG_0) \text{ en} \quad [F2.3]$$

Voor alle typen is de berekening van b_0 als volgt:

$$b_0 = \ln VG_1 - b_1 * \ln LLG_1 - b_2 * (\ln LLG_1)^2 \quad [F2.4]$$

Zie voor de berekening van LLG_1 en LLG_0 paragraaf 1.1.3.3.1.

De b-waarden voor de verschillende typen staan in tabel 1.3.

Tabel 1.3 De waarde van de a- en b-coëfficiënten in de formules (F1 en F2) voor de berekening van het LLG en het VG van de drie typen stieren.

type	a_0	a_1	b_0	b_1	b_2
vroegrijpe type	-0,7223	1,0942	-5,8779	1,4160	0,0457
tussentype	-0,7223	1,0942	-5,7541	1,3708	0,0442
laatrijpe type	-0,6833	1,0892	-6,1999	1,6645	0,0000

1.1.3.4 Berekening referentiegroei en vetaanzet (Stap 2)

Om de werkelijke vetaanzet te berekenen moet eerst de referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht (G_{LLG_r}) behorende bij het type stier en levend gewicht worden berekend. Voor de verschillende typen dieren zijn groeicurves ontwikkeld (zie 1.1.3.2). Dit is een referentiecurve binnen een bepaald gewichtstraject, afhankelijk van de groeisnelheid. De referentiegroei is de groei van een dier op een bepaald (leeg lichaams)gewicht (dus G_{LG_r}) in die referentiecurve. De vetaanzet bij de werkelijke groei wordt hieraan gerelateerd.

Voor het schatten van deze relaties zijn verschillende proeven op een rijtje gezet (Robelin en Daenicke, 1980) waarin de groei van de stieren varieerde door de voerintensiteit (energie-opname) te variëren. Uit deze proeven is de relatie tussen groeisnelheid en vetaanzet afgeleid. Bij eenzelfde type stier en eenzelfde lichaamsgewicht resulteert een verschil in voerniveau in een andere vetaanzet.

1.1.3.4.1 Referentiegroei

De referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht bedraagt gemiddeld 1,0 kg/dag voor het vroegrijpe type en 1,2 kg/dag voor het laatrijpe type. Deze gemiddelde referentiegroei is uitgangspunt voor de berekening van de eiwitaanzet in het (huidige) DVE-systeem (Van Vliet, 1992). De referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht kan voor elk actueel lichaamsgewicht worden berekend, zoals hierboven globaal beschreven is.

Het verloop van het referentiegewicht, als functie van de tijd, varieert gedurende de mestperiode en wordt beschreven met een Gompertzcurve (Geay en Micol, 1989):

$$LG_r = LG_0 \exp p_1 (1 - \exp(-p_2 t)) \quad (t = \text{tijd in dagen vanaf } LG_0) \quad (\text{kg}) \quad [F3]$$

De variabelen p_1 en p_2 zijn voor de verschillende typen dieren en de verschillende groeitrajecten weergegeven in Tabel 1.1. Deze Gompertz-curve geldt tussen het gewichtstraject LG_0 en LG_1 .

De afgeleide voor de beschreven Gompertz-curve is:

$$GLG_r = dLG/dt = p_2 * LG * \ln(LG_0 * \exp(p_1)/LG) \quad (\text{kg/dag}) \quad [F3.1]$$

Met deze formule wordt de referentiegroei van het lichaamsgewicht berekend op elk gewenst moment in het gewichtstraject tussen LG_0 en LG_1 . Buiten het gewichtstraject LG_0 tot LG_1 kunnen redelijk betrouwbare energie- en eiwitnormen worden berekend vanaf 100 kg en tot de gewichten die vermeld staan in paragraaf 1.1.3.2. Voor de berekening van de samenstelling van deze referentiegroei moet in eerste instantie uitgegaan worden van de referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht, omdat de chemische analyses van de karkassen voor de meting van de vet- en eiwitaanzet gerelateerd zijn aan het leeg lichaamsgewicht. Daarvoor kan de afgeleide van de formule voor de berekening van het leeg lichaamsgewicht (formule F1) gebruikt worden (zie ook Robelin en Daenicke, 1980):

$$GLLG = (LLG/LG) * a_1 * GLG \quad (\text{kg/dag}) \quad [F1.3]$$

Voor GLG moet men in deze formule zelf een waarde invullen, evenals voor LG. Die wordt dus niet berekend. GLG moet niet worden verward met GLG_r , de referentiegroei.

Voor de referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht kan vervolgens deze formule opgesteld worden:

$$GLLG_r = (LLG/LG) * a_1 * GLG_r \quad (\text{kg/dag}) \quad [F4]$$

1.1.3.4.2 Vetaanzet

De vetaanzet bij de referentiegroei (VA_r) wordt afgeleid van het vetgewicht (VG). Voor het afleiden van de vetaanzet per dag (VA) uit het vetgewicht (VG) wordt verwezen naar Robelin en Daenicke (1980). De afgeleide is:

$$VA_r = VG / LLG * (b_1 + 2 * b_2 * \ln LLG) * GLLG_r \quad (\text{kg/dag}) \quad [F5]$$

De volgende stap is bij de werkelijke groei de vetaanzet per dag (VA) voor een bepaald lichaamsgewicht te berekenen. Binnen een ras blijkt de vetaanzet in het karkas toe te nemen naarmate de energie-opname danwel de groei per dag van het leeg lichaamsgewicht (GLLG) toeneemt. Deze kan men schatten met de formule:

$$VA = VA_r / GLLG_r^{1,8} * GLLG^{1,8} \quad (\text{kg/dag}) \quad [F6]$$

De toename van de vetaanzet blijkt per eenheid groei niet significant te verschillen tussen de rassen (Robelin en Daenicke, 1980).

Om de vetaanzet bij een bepaalde groeisnelheid te berekenen moet dus eerst de referentiegroei van het leeg lichaamsgewicht en de referentieaanzet voor vet worden berekend. Na de berekening van de vetaanzet kan de stap naar de berekening van de eiwitaanzet worden gemaakt.

In bijlage 1 staan tabellen met de vetaanzet per dier per dag voor verschillende lichaamsgewichten en groeisnelheden.

1.1.3.5 Berekening eiwitaanzet (Stap 3)

Het eiwitgewicht en de eiwitaanzet kunnen berekend worden als het VG en de werkelijke VA bekend zijn. Het eiwitgewicht wordt met een allometrische functie tegen het vetvrij leeg gewicht ($VVG = LLG - VG$) uitgezet. Het blijkt dat het eiwitgewicht (EG) in relatie tot het vetvrij gewicht gelijk is voor de verschillende rassen:

$$EG = 0,1436 * VVG^{1,0723} \quad (\text{kg}) \quad [\text{F7}]$$

De eiwitaanzet bij een bepaald lichaamsgewicht en bij een bepaalde groeisnelheid is de afgeleide van de formule voor de berekening van het eiwitgewicht (EG):

$$EA = 1,0723 * 0,1436 * (GLLG - VA) * VVG^{0,0723} \quad \text{kg/dag} \quad [\text{F8}]$$

In bijlage 1 staan tabellen met de eiwitaanzet per dier per dag voor verschillende lichaamsgewichten en groeisnelheden.

1.1.3.6 Globaal verschil in vet- en eiwitaanzet tussen huidig en herzien groeimodel

In vergelijking met het huidige groeimodel wordt vooral de vetaanzet (VA) hoger in het herziene groeimodel, terwijl de eiwitaanzet (EA) slechts weinig verandert. Een vroegrijpe stier die 400 kg weegt en 1200 g groeit per dag zet met het huidige groeimodel 309 g vet en 172 g eiwit aan; met het herziene groeimodel is dat 355 g vet en 178 g eiwit. Een stier van het laatrijpe type met hetzelfde lichaamsgewicht en dezelfde groeisnelheid zet bij het huidige groeimodel 155 g vet en 214 g eiwit en bij het herziene groeimodel 184 g vet en 220 g eiwit aan.

Een overzicht van de formules voor de berekening van de vet- en eiwitaanzet en een voorbeeld berekening van de VEVI- en DVE-behoefte staan in respectievelijk de bijlagen 17 en 16.

1.1.4 Energiebehoefte

De energiebehoefte wordt zowel door INRA als door CVB uitgedrukt in een verhoudingsgetal: respectievelijk Unité Fourragère Viande (UFV) en VoederEenheid Vleesvee Intensief (VEVI). Dit verhoudingsgetal wordt berekend door de berekende behoefte voor netto energie te delen door de netto energie-inhoud van 1 kg gerst.

De energiebehoefte voor groeiend rundvee is te onderscheiden in de behoefte voor onderhoud en voor groei.

1.1.4.1 Netto energie voor onderhoud

De netto energie voor onderhoud (NE_m) is afhankelijk van het lichaamsgewicht, de leeftijd en de mate van beweging. Er is in de literatuur sprake van een grote variatie in de waarden die voor de onderhoudsbehoefte worden vermeld. Aangezien de afleiding van de normen is gebaseerd op het herziene groeimodel van Robelin en Daenicke (Geay et al, 1987), is ook uitgegaan van de door het INRA aangehouden onderhoudsbehoefte. INRA (Geay en Micol, 1989 en Vermorel, 1989) berekent voor dieren die loslopend op stal worden gehouden de NE_m als volgt:

$$NE_m = 368,4 * LG^{0,75} \quad (\text{kJ}) \quad [\text{F9.1}]$$

Voor dieren die aangebonden op stal worden gehouden ligt de onderhoudsbehoefte 10 % lager (Van Es, 1978).

Voor mannelijke en vrouwelijke runderen ouder dan twee jaar is de onderhoudsbehoefte 15% hoger:

$$NE_m = 1,15 * 368,4 * LG^{0,75} = 418,7 * LG^{0,75} \quad (kJ) \quad [F9.2]$$

1.1.4.2 Netto energie voor groei

De netto energie voor groei (NE_g) wordt door INRA berekend uit de berekende vet- en eiwitaanzet (resp. VA en EA) van het groeimodel zoals dat in paragraaf 1.1.3 beschreven is. Daarbij bedraagt de energieinhoud van vet en eiwit respectievelijk 39,31 kJ en 22,94 kJ per gram (Robelin en Geay, 1976). Als functie wordt dit:

$$NE_g = (22,94 * EA + 39,31 * VA) * 1000 \quad (kJ) \quad [F10]$$

De netto energiebehoefte is echter ook afhankelijk van het voerniveau. Deze wordt met de factor APL aangegeven. Deze APL geeft aan de verhouding tussen de totale behoefte aan netto energie en de behoefte aan energie voor onderhoud. Deze kan berekend worden met de formule:

$$APL = (NE_m + NE_g) / NE_m \quad [F11]$$

Voor snelgroeïende dieren blijkt de netto energiebehoefte voor een APL tussen 1,2 en 1,9 weinig te verschillen. Daarom wordt $APL = 1,5$ aangehouden zoals ook in de voederwaardering. De grootte van de fout die wordt gemaakt door het aanhouden van een constante APL is maximaal 1% bij $q = 65$ (Robelin en Vermorel, pers. med.).

De voor de dieren beschikbare energie (ME) wordt met een verschillende efficiëntie voor onderhoud (k_m) en voor groei (k_g) benut.

Bij de berekening van de netto energiewaarde van de voedermiddelen voor snelgroeïende dieren (≥ 1000 g/dag) wordt uitgegaan van een andere efficiëntie voor onderhoud en groei, nl. de factor k_{mf} . Daarom moet deze factor k_{mf} in de berekening van de netto energiebehoefte als vermenigvuldigingsfactor worden meegenomen. De algemene formule voor de berekening van de netto energiebehoefte wordt dan:

$$NE = (NE_m / k_m + NE_g / k_g) * k_{mf} \quad (kJ) \quad [F12.0]$$

k_{mf} is afhankelijk van de verhouding tussen k_m (benuttingsfactor voor onderhoud) en k_f (benuttingsfactor voor slachttrijp maken) en het voerniveau (APL); k_{mf} kan met de volgende vergelijking worden berekend:

$$k_{mf} = (k_m * k_f * APL) / (k_f + (APL - 1) * k_m) \quad (\text{waarin } APL = 1,5) \quad [F12.1]$$

k_m en k_f kunnen worden berekend met onderstaande formules (Van Es, 1975):

$$k_m = 0,00287 * q + 0,554 \quad \text{en} \quad [F12.2]$$

$$k_f = 0,0078 * q + 0,006 \quad [F12.3]$$

($q = 100 * ME / GE$, waarin ME en GE respectievelijk staan voor metaboliseerbare en bruto energie)

Voor de berekening van k_{mf} wordt voor de energiebehoefte uitgegaan van een constante waarde van q : 63 (zie voor toelichting 1.1.4.3). Met deze waarde voor q kan worden berekend dat $k_m = 0,735$, $k_f = 0,497$ en $k_{mf} = 0,634$ (afgeronde getallen).

Bij groeiende dieren is de efficiëntie voor groei (k_g) echter niet constant. Deze wordt vooral beïnvloed door de verhouding van vet- en eiwitaanzet. INRA heeft deze relatie vastgelegd in de volgende formule:

$$k_g = 0,35 + 0,25 * (1 - E_p)^2 \quad [F13]$$

E_p is het aandeel energie nodig voor eiwitaanzet ten opzichte van de totale energieaanzet; in formule:

$$E_p = (22,94 * EA * 1000) / NE_g \quad (\text{voor energie in kJ}) \quad [F14]$$

Deze relatie is afgeleid op grond van voeder- en slachtproeven (Geay en Micol, 1989). De efficiëntie van energie voor eiwitaanzet is lager dan die voor vetaanzet. Met name voor laatrijpe rassen kan de hoeveelheid energie die nodig is voor eiwitaanzet oplopen tot 50%, wat dus een negatieve invloed heeft op de efficiëntie van de beschikbare energie. De globale factor k_{mf} in de energiewaardering wordt met k_g dus gecorrigeerd.

De netto energie kan dus met de volgende formule worden berekend:

$$\begin{aligned} NE &= (NE_m / k_m + NE_g / k_g) * k_{mf} \\ &= (NE_m / 0,735 + NE_g / k_g) * 0,634 \quad (\text{kJ}) \end{aligned} \quad [F12]$$

1.1.4.3 Berekening herziene VEVI-norm

De energiebehoefte wordt door INRA uitgedrukt in een verhoudingsgetal: UFV. De berekende NE wordt gedeeld door de netto energiehoud van standaardgerst (7615 kJ/kg):

$$UFV = NE / 7615 \quad (\text{voor NE in kJ})$$

In de Nederlandse situatie kan VEVI berekend worden door NE te delen door 6908 kJ (de netto energiehoud van 1 kg standaardgerst in Nederland, zowel voor melkproductie als voor groei) en daarna te vermenigvuldigen met 1000:

$$VEVI = NE / 6908 * 1000 \quad (\text{voor NE in kJ}) \quad [F15]$$

In bijlage 2 staan de huidige en herziene VEVI-normen voor vleesstieren.

Uit de berekeningen blijkt dat de herziene VEVI-normen lager zijn dan de huidige normen met name voor de zwaardere dieren. Voor de lichtere dieren zijn ze zelfs iets hoger. Voor de laatrijpe dieren zijn de veranderingen relatief groter dan voor de vroegrijpe dieren.

Overigens is het verloop van de vet- en eiwitaanzet in het groeiemodel zodanig dat buiten de gestelde gewichtstrajecten (boven 550 kg) de VEVI-normen sterk dalen voor het vroegrijpe type en in iets mindere mate voor het tussentype. Dit betekent dat het model vooral bij hogere groeisnelheden snel aan betrouwbaarheid inboet voor vroegrijpe dieren boven 600 kg, en voor dieren van het tussentype boven 650 kg. Voor het laatrijpe type kan het model tot circa 750 kg gebruikt worden.

In de bijlagen 16 en 17 staan respectievelijk een voorbeeldberekening van de VEVI-behoeftenorm en een overzicht van de daarvoor benodigde formules.

Gemiddelde q-waarde

De berekende VEVI-normen in bijlage 2 zijn gebaseerd op een constante waarde van q (63). In het huidige VEVI-systeem wordt ook gerekend met een constante q -waarde. Deze is echter lager, namelijk 60. In de berekeningen voor de herziene VEVI-normen wordt uitgegaan $q = 63$.

In Nederland bestaat het rantsoen van vleesstieren vooral uit snijmaïskuil, mengvoerders en vochtrijke krachtvoerders (vooral aardappelbijprodukten). De q -waarden van deze produkten zijn respectievelijk gemiddeld ongeveer 57, 66 en 65. Voor de vochtrijke krachtvoerders is de variatie groter dan voor de andere voeders: de q -waarde ligt tussen 60 en 70. De q -waarde stijgt dus als het krachtvoeraandeel in het rantsoen toeneemt.

Als voor vleesstieren rantsoenen met deze voedermiddelen gemaakt worden, dan blijkt de q -waarde van de rantsoenen tussen 60 en 65 te liggen. Met snijmaïskuil en 2 tot 3 kg mengvoer per stier per dag ligt de q -waarde dicht bij 60. Als er snijmaïs vervangen wordt door vochtige krachtvoerders (en dat gebeurt op vrij grote schaal) of mengvoerders gaat de q -waarde omhoog.

Het voorgaande geeft aan dat een q -waarde van 63, die ook door INRA wordt gebruikt, te rechtvaardigen is.

1.2 HERZIENING EIWITNORMEN VLEESSTIEREN

1.2.1 Algemeen

Voor de herziening van de VEVI-normen is het aangepaste groeimodel van INRA (Geay en Micol, 1987) gebruikt. Voor de berekening van de eiwitnormen (CVB, 1991 en Van Vliet, 1992) is het model van Robelin en Daenicke (1980) gebruikt. Gebruik van het aangepaste groeimodel heeft als consequentie dat de DVE-normen veranderen aangezien de coëfficiënten in de formules voor het berekenen van het leeg lichaamsgewicht (LLG) en de vet- en de eiwitaanzet (VA en EA) zijn gewijzigd (zie ook 1.1.3).

De eiwitaanzet is in het aangepaste groeimodel voor alle typen bij 100 kg lichaamsgewicht 8 % lager dan in het oude model. Bij toenemend lichaamsgewicht loopt de eiwitaanzet bij alle typen zodanig op dat tussen 300 en 450 kg lichaamsgewicht de aanzet circa 3 % hoger is dan in het oude model. De eiwitaanzet loopt vanaf 450 kg bij het vroegrijpe type sterker terug dan bij het laatrijpe type: bij 600 kg is de aanzet in het nieuwe model resp. 25 % en 2 % lager dan in het oude. De afname in de eiwitaanzet van het tussentype ligt hier tussenin. Een sterkere daling van de eiwitaanzet op het einde van de mestperiode is fysiologisch meer acceptabel (zie bijlage 1). Als de efficiëntie van de eiwitaanzet van het groeimodel uit 1991 gebruikt wordt in het nieuwe groeimodel, worden de DVE-normen voor de zwaardere dieren (nog) lager dan de huidige (bijlage 3).

Het bovenstaande is aanleiding geweest om de berekening van de DVE-normen te herzien. Tevens doet zich de vraag voor of de DVE-normen met name voor de zwaardere dieren niet hoger moeten zijn. De huidige DVE-normen zijn zo laag dat het met praktische rantsoenen niet mogelijk is de zwaardere dieren op de norm te voeren.

1.2.2 Adequaat DVE-minimum

Het onderzoek op het PR naar de juiste DVE-normen loopt nog. Daaruit zijn dus nog geen goede normen af te leiden. Daarom is ervoor gekozen om een adequaat DVE-minimum (relatie gewicht, groei en DVE-niveau) uit recent afgesloten of lopend onderzoek af te leiden en daaruit een efficiëntie te berekenen zoals INRA ook gedaan heeft (Robelin, pers. med). Voor het afleiden van een adequaat minimum zijn de gegevens van proeven met stieren van

het tussentype gebruikt (Tabel 1.4). Van het vroegrijpe type zijn geen dieren in het onderzoek opgenomen en van laatrijpe type waren maar zeer weinig en bovendien zeer variabele gegevens beschikbaar. Ook zijn enkele koppelgegevens van een proef van CHV-Veghel gebruikt (Hemke, pers. med.).

Tabel 1.4 DVE-opname en efficiënties bij verschillende gewichten in proeven van PR en CHV.

LG (kg)	GLG (g/dag)	DVE-opn. (g)	DVE-onderh. (g)	EA (g/dag)	Ke berekend (%)	Ke huidig (%)
PR-proeven						
299	1380	411	80	228	69	65
300	1478	490	80	240	59	65
406	1345	432	94	210	62	60
410	1248	446	94	199	57	60
514	1178	502	106	167	42	54
529	1208	511	107	163	40	54
CHV-proef						
191	1130	363	64	191	64	70
344	1290	458	86	212	57	64
500	1130	539	104	167	38	55

Van alle proeven met variërende DVE-niveaus (meestal 3) is in de groeitrajecten de gemiddelde DVE-opname en de gemiddelde groei berekend. Vervolgens is binnen een proef gekeken bij welk DVE-niveau er geen groeiverschil meer optrad bij verhoging van het DVE-niveau.

1.1.3 Efficiëntie van eiwitaanzet

Het verloop van de efficiëntie van beschikbaar DVE voor eiwitaanzet (K_e) in de DVE-normen van 1991 stemt niet overeen met het verloop in het INRA-systeem voor de berekening van de PDI-normen (Geay en Micol, 1989).

In de normen van 1991 is uitgegaan van een efficiëntie afhankelijk van ras en lichaamsgewicht. Op zich is dat juist. Ook is een minimale efficiëntie van 40% verondersteld, omdat biologisch gezien een lagere efficiëntie niet werd verwacht. Maar de efficiëntie van INRA blijkt echter berekend te zijn uit de PDI-opname en de berekende onderhoudsbehoefte in het PDI-systeem:

$$K_{e,PDI} = EA / (PDI_{opname} - PDI_{onderhoud})$$

Omdat in het DVE-systeem de metabool faecale eiwitverliezen (MFE) niet bij het onderhoud horen en in het PDI-systeem wel, zal er met dezelfde wijze van berekenen in het DVE-systeem een andere efficiëntie worden berekend.

Met bovenstaande formule kan ook vanuit de bekende PDI-normen berekend worden welke efficiënties INRA gebruikt heeft. Daartoe is aangenomen dat de darmverteerbare metabool faecale eiwitverliezen (DVMFE) 20 g per kg droge stof bedragen. Met de efficiënties die hieruit berekend zijn, werden ook aangepaste "Franse" DVE-normen berekend met het herziene groeimodel (bijlagen 3 en 4). Deze "Franse" DVE-normen zijn nogal wat hoger dan de huidige DVE-normen.

Met dezelfde rekenwijze kan vanuit de adequate minima de efficiëntie voor eiwitaanzet

worden berekend.

De formule voor het herziene DVE-systeem wordt:

$$K_{e,DVE} = EA / (DVE_{opname} - DVE_{onderhoud})$$

Met deze formule zijn er efficiënties berekend met de proefgegevens van PR (en CHV) zoals ze in Tabel 1.4 staan.

In de volgende stap zijn vanuit deze berekende efficiënties de efficiënties geschat voor de lichaamsgewichten van 100 tot 750 kg voor de drie typen (Tabel 1.5). Daarbij is gesteld, ook op grond van de voorlopige proefgegevens (Tabel 1.4), dat de huidige DVE-normen voor de stieren tot circa 400 kg juist zijn.

Met deze gegevens is voor de berekening van de efficiëntie van de eiwitaanzet een formule met parameters voor de verschillende typen gemaakt. Het verloop van de berekende efficiëntie bleek het beste met een logistische curve te kunnen worden weergegeven:

$$K_e = C / (1 + \exp(-B * (LG - M))) \quad [F16]$$

Tabel 1.5 Efficiëntie van eiwitaanzet gerelateerd aan lichaamsgewicht voor de drie typen stieren.

LG kg	efficiëntie (K_e) in %		
	type: vroeg	tussen	laat
100	68,0	69,0	70,0
150	67,0	68,0	69,0
200	65,0	66,5	68,0
250	62,5	64,0	66,5
300	59,0	61,5	64,5
350	55,0	58,5	62,0
400	50,5	55,0	59,5
450	45,2	50,3	56,5
500	39,0	45,0	53,5
550	31,5	38,7	50,0
600	22,5	31,0	46,0
650	-	21,5	41,0
700	-	-	35,8
750	-	-	29,0

Tabel 1.6 Parameters voor de berekening van de efficiëntie van eiwitaanzet voor de drie typen stieren.

type	C	B	M
vroegrijp	0,69868	-0,008066	520,47
s.e.	0,00940	0,000395	4,65
tussentype	0,69639	-0,008104	567,58
s.e.	0,00961	0,000450	5,22
laatrijp	0,72340	-0,005466	691,80
s.e.	0,00765	0,000226	4,68

De parameters C, B en M hebben een statistische betekenis; ze variëren met de typen (Tabel 1.6).

Met deze gewijzigde efficiënties kunnen de herziene DVE-normen worden berekend. De formules voor de berekening van de DVE-normen zijn als volgt (zie ook CVB, 1991):

- voor onderhoud:

$$DVE_m = \{(2,75 * LG^{0,5}) + (0,2 * LG^{0,6})\} / 0,67 \quad (\text{g/dag}) \quad [F17]$$

- voor eiwitaanzet (groei):

$$DVE_g = EA/K_e * 1000 \quad (\text{g/dag}) \quad (K_e \text{ uit Formule F16}) \quad [F18]$$

- totaal:

$$DVE = DVE_m + DVE_g \quad (\text{g/dag}) \quad [F19]$$

In de bijlagen 4 en 5 staan voor de verschillende typen de DVE-normen vermeld. In bijlage 3 zijn de verschillen tussen de verschillende berekende DVE-normen grafisch weergegeven. In bijlage 5 is ook de verhouding tussen DVE en VEVI berekend. Daaruit blijkt dat ook met de herziene normen de DVE/kVEVI iets onder 55 à 60 g komt, wat praktisch het minimum is.

1.2.4 OEB-tolerantie

Bij de definitieve introductie van het DVE-systeem (CVB, 1991) is geadviseerd bij vleesvee te streven naar een OEB groter dan 0 in het rantsoen (bij voorkeur zo dicht mogelijk bij 0). De toen gegeven adviezen m.b.t. een toelaatbaar OEB tekort blijven onveranderd. D.w.z. dat bij een DVE-voorziening boven de norm bij vleesvee vanaf 250 kg een beperkt negatieve OEB toelaatbaar is. Hiervoor is de volgende formule gegeven:

$$OEB_{\text{tekort}} (\text{g/dier/dag}) = (LG - 250) * 0,25$$

Bij een negatieve OEB van het rantsoen vermindert de DVE-voorziening met $OEB * 0,65$. Bovenstaande formule voor het toelaatbaar OEB-tekort mag alleen worden toegepast wanneer wordt voldaan aan de volgende voorwaarde:

Berekende DVE-opname - $(OEB_{\text{tekort}} * 0,65) \geq \text{DVE-norm}$.

Het acceptabele N-tekort op pensniveau wordt door INRA met $(PDIN-PDIE)/UFV$ weergegeven. Dit is afgeleid uit experimentele data. De mate van een N-tekort op pensniveau moet nog gevalideerd worden (Robelin, pers. med.). Het toegestane N-tekort op pensniveau is niet getoetst met de waarden die in de literatuur staan voor het minimale ammoniakgehalte in de pens voor een goede penswerking dan wel het minimale ureumgehalte in het bloed.

De hoeveelheid te recycleren N is afhankelijk van de mate van eiwitaanzet. Bij een hoge eiwitaanzet (jong dier) is er minder N in het lichaam aanwezig om te valoriseren door 'recycling'. Bij een lage eiwitaanzet (ouder dier, eind groeitraject) is de recycling van N veel groter waardoor het verschil tussen PDIN (darmverteerbaar microbieel eiwit dat gevormd kan worden op basis van het beschikbare onbestendige eiwit) en PDIE (darmverteerbaar microbieel eiwit dat gevormd kan worden op basis van de FOS) groter mag zijn. Dit verschil is gekoppeld aan UFV. In feite is het sterker gerelateerd aan de hoeveelheid FOS in de pens. Voor de toepassing in de praktijk heeft men voor UFV gekozen omdat UFV en FOS nauw aan elkaar zijn gerelateerd.

Geay en Micol (1989) noemen waarden voor het toelaatbaar N-tekort in de pens van groeiende stieren. Voor stieren in de beginperiode, in de tussenfase en in de eindfase mag respectievelijk maximaal 5, 9 en 13 g (PDIN-PDIE)/UFV tekort in het rantsoen aanwezig zijn. Als voor een stier in de beginperiode en in de eindperiode respectievelijk stieren van 250 en 650 kg gelezen worden, dan kan de volgende berekening worden gemaakt. Een stier van 250 kg heeft ongeveer 5 UFV nodig. Het tekort mag dan zijn: $5 * 5 \text{ g (PDIN-PDIE)} = 25 \text{ g}$. Uitgaande van een darmverteerbaarheid en het gehalte aan werkelijk eiwit in microbiel eiwit in het PDI-systeem, respectievelijk 80 % en 80 %, mag het eiwittekort in de pens $25 / (0,8 * 0,8) = 39 \text{ g RE (of OEB)}$ zijn. Voor een stier van 650 kg die ca. 8,5 UFV nodig heeft, is op dezelfde wijze te berekenen dat het tekort in de pens 172 g RE (of OEB) mag zijn.

Deze waarden blijken ruim binnen de grenzen van de indertijd berekende OEB-toleranties: voor de stier van 250 en 500 kg respectievelijk $(250-250) * 0,25 = 0 \text{ g}$ en $(500-250) * 0,25 = 62 \text{ g OEB}$.

De vraag blijft echter bestaan in hoeverre de PDI-behoefte van het groeiend dier bepaald wordt door de N-behoefte van de pensmicroben.

Uit lopende PR-proeven komt naar voren dat een negatieve OEB voor de lichtere dieren (circa 200 kg) tot een groeivertraging leidt (M. Plomp, pers. med.). Voor de lichtere dieren lijkt een negatieve OEB dus niet aanvaardbaar.

Op grond van bovenstaande bespreking van Franse gegevens en de waarnemingen van het PR kan worden geconcludeerd dat er geen aanleiding is om de eerder geformuleerde OEB-toleranties voor vleesstieren bij te stellen.

1.2.5 Berekende eiwitnormen

Op de bijlagen 4 en 5 staan de gewijzigde DVE-normen voor vleesstieren. In bijlage 5 staat ook de verhouding tussen de herziene DVE- en VEV-normen.

De herziening van de DVE-normen naar analogie van de Franse PDI-normen leiden tot iets hogere normen (bijlage 3 en 4), vooral voor de zwaardere dieren. Of daarmee gezegd is dat de huidige normen niet goed zijn, is een open vraag. Uit de lopende proeven van PR is na twee ronden nog niet de conclusie te trekken dat de huidige normen te laag zijn. Daarbij moet wel worden aangetekend dat dieren boven 400 kg zeer moeilijk op de norm te voeren zijn. Daarom zijn de herziene DVE-normen gebaseerd op een adequaat DVE-minimum (1.2.2).

In de bijlagen 16 en 17 staan resp. een voorbeeldberekening van een DVE-behoefte-norm en een overzicht van de daarvoor benodigde formules.

Gevolgen in rantsoenen

De rantsoenberekeningen in de bijlagen 6 en 7 geven een beeld van de gevolgen van de voorlopig herziene normen voor de rantsoenen. Daaruit komt naar voren:

- De herziene VEV-normen lijken beter aan te sluiten. Alleen voor de jongere dieren is de afwijking iets groter. Dat kan ook te maken hebben met de ingeschatte drogestofopname en de veronderstelde groei.
- De laatrijpe stieren kunnen met de herziene DVE-normen bij een lage krachtvoergift of eiwitarm krachtvoer aan het einde van de mestperiode nog iets eiwitrijke brok nodig hebben.
- Door enerzijds een verlaging van de VEV-normen en anderzijds een verhoging van de DVE-normen neemt de hoeveelheid DVE per kVEV (DVE/kVEV) aanzienlijk toe. Dit sluit beter aan met wat in de praktijk realiseerbaar is met de beschikbare voedermiddelen voor stieren.
- De in deze rantsoenen verwerkte drogestofopname is afgeleid van gegevens uit enkele proeven van het Proefstation voor de Rundvee-, Schapen- en Paardenhouderij te

Lelystad (M. Plomp, pers. med.). De drogestofopname van stieren van het ras Blonde d'Aquitaine blijkt ongeveer 8 % lager te zijn dan die van kruisingen van een vleesras en zwartbonte of roodbonte stieren.

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de toepassing van de herziene VEV-normen op (recent) afgesloten proeven.

2. EVALUATIE VAN DE HERZIENE VEVI-NORMEN

2.1 ALGEMEEN

Onderzoek van Olthof en Steendam (1992), uitgevoerd in opdracht van het CVB, heeft aangetoond dat bestaande proeven niet bruikbaar zijn voor het herformuleren van herziene VEVI-normen. Om deze reden is er voor gekozen de herziene normen af te leiden van het Franse groeimodel met de bijbehorende energiebehoefte.

Het is belangrijk te weten in hoeverre de herziene VEVI-normen nu goed aansluiten bij de praktijk. Daartoe zijn de resultaten van twee voederproeven nader uitgewerkt en vergeleken met de herziene VEVI-normen.

2.2 IVO-PROEF

De eerste proef is in 1982-1983 uitgevoerd op 't Gen te Lelystad. Het onderzoek werd uitgevoerd met 134 MRY-stierkalveren. De dieren werden aangebonden gehouden. In deze proef werd de invloed van het voerniveau tijdens de opfokperiode op de groei in de afmestperiode bestudeerd. De proefopzet was als volgt:

Opfokperiode 0-3 maanden	Afmestperiode	
	3 - 9,5 maanden	9,5 maanden - afleveren
Hoog	Hoog	Hoog
	Laag	Hoog
Normaal	Hoog	Hoog
	Laag	Hoog
Laag	Hoog	Hoog
	Laag	Hoog

De proef werd gestart vanaf een leeftijd van 1 week. De stieren werden iedere vier weken gewogen en op een gewicht van ca. 500 kg geslacht. Na een opfokperiode van 13 weken (ca. 110 kg lichaamsgewicht) werd de helft van de stieren steeds op een hoog voerniveau gevoerd. De stieren kregen onbeperkt snijmais en oplopend 2 tot 3 kg krachtvoer/dag. De andere helft van de stieren werd van week 14 tot 9,5 maand op een ca. 15% lager VEVI-niveau gevoerd, middels een beperking in de krachtvoergift. Vanaf 9,5 maanden leeftijd werden ook deze stieren op een hoog energie-niveau gevoerd. In deze proef zijn geen voederadditieven gebruikt.

Voor een verdere beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar het IVO-rapport B295 (Dijkstra en Bergström, 1986).

2.2.1 Berekening

In het gewichtstraject van 100 tot 500 kg lichaamsgewicht is de gemiddelde groei en VEVI-opname over de behandelingen vergeleken met de huidige en herziene VEVI-norm. De opfokperiode tot ca. 100 kg is achterwege gelaten omdat ook de herziene VEVI-normen

geen betrouwbare uitspraak doen over de energiebehoefte in dit traject.

Er is bewust gekozen voor een gemiddelde over alle behandelingen omdat bij bepaalde behandelingen de compensatoire groei verstorend kan werken bij het evalueren van de VEVI-normen.

De MRY-stieren in deze proef hadden een gemiddelde EUROP-bevleesdheid van R⁻ bij een koudgeslacht gewicht van 280 kg. De huidige MRY-stieren zijn bij de CVB-normen ingedeeld bij het vroegrijpe type. Het lijkt op basis van de classificatie reëel de stieren van de IVO-proef in te delen bij het tussentype. De Holstein-invloed was bij de MRY ruim 10 jaar geleden nog beperkt. Bij de validatie is de VEVI-opname bij de gerealiseerde groei vergeleken met de VEVI-normen bij die groei voor zowel het vroegrijpe als het laatrijpe type (Tabel 2.1).

Aangezien de stieren tijdens de proef aangebonden werden gehuisvest is de onderhoudsbehoefte bij alle berekende VEVI-normen met 10% verlaagd volgens Van Es (1978).

2.2.2 Resultaten

In Tabel 2.1 is per gewichtstraject de VEVI-opname en de VEVI-behoefte, gebaseerd op de gemiddelde groei in dat traject, weergegeven.

Tabel 2.1 De VEVI-behoefte volgens huidige en herziene normen voor verschillende gewichtstrajecten.

	Gewichtstraject							
	100-199 kg		200-299 kg		300-399 kg		400-499 kg	
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
VEVI-1	3667	100	5082	100	6548	100	7080	100
VEVI-2	3542	97	5557	109	7531	115	8630	122
VEVI-3	3689	101	5158	101	6505	99	7326	103
VEVI-4	3525	96	5604	110	7702	118	8895	126
VEVI-5	3787	103	5330	105	6797	104	7715	109

VEVI-1: De gemiddelde VEVI-opname over alle behandelingen.
 VEVI-2: De VEVI-behoefte op basis van de huidige VEVI-normen (tussentype)
 VEVI-3: De VEVI-behoefte op basis van de herziene VEVI-normen (tussentype)
 VEVI-4: De VEVI-behoefte op basis van de huidige VEVI-normen (vroegrijpe type)
 VEVI-5: De VEVI-behoefte op basis van de herziene VEVI-normen (vroegrijpe type)
 Bij de relatieve waarde is de VEVI-behoefte uitgedrukt t.o.v. de werkelijk opgenomen hoeveelheid VEVI.

Uit Tabel 2.1 blijkt dat de huidige VEVI-normen (VEVI-2) in het traject van 100 tot 200 kg de VEVI-behoefte enigszins onderschat. Bij de hogere gewichten wordt de VEVI-behoefte volgens de huidige normen (zowel VEVI-2 als VEVI-4) duidelijk overschat. Bij de herziene VEVI-normen sluit de VEVI-behoefte volgens het tussentype (VEVI-3) goed aan bij de werkelijke VEVI-opname. Uitgaande van de herziene normen voor het vroegrijpe type (VEVI-5) wordt de VEVI-behoefte 3 tot 9% overschat t.o.v. de werkelijke opname.

2.3 PR-PROEF

De tweede proef betreft een recente PR-proef (PR7021, Heeres en Plomp, publikatie in voorbereiding) waarin het effect van drie DVE-niveaus op groei en slachtkwaliteit bij stieren uit kruisingen van Piemontese * HF is bestudeerd. De proef is in drie ronden uitgevoerd. Per ronde werden 6 groepen van 6 stieren gehouden, d.w.z. per ronde twee groepen/behandeling. In totaal hebben 108 stieren aan de proef deelgenomen. De proef werd gestart bij een gewicht van 250 kg. Het rantsoen bestond uit onbeperkt snijmais en afhankelijk van het gewicht 2 tot 3 kg mengvoer (met verschillend DVE-gehalte) en 0,5-1 kg ds bierbostel. Als voederadditief is monensin gebruikt.

Voor de validatie is het gewichtstraject van 250 tot 575 kg opgedeeld in drie trajecten. Per gewichtstraject is voor iedere behandeling per hok de gemiddelde groei en VEV-opname berekend (18 waarnemingen). De herziene en huidige VEV-norm zijn hierbij berekend.

De herziene norm is geëvalueerd met behulp van onderstaande vergelijking. Deze vergelijking beschrijft de relatie tussen de werkelijke opname en de VEV-behoefte voor het tussentype. Deze vergelijking is voor zowel de huidige als herziene VEV-norm aangepast.

$$\text{VEV-opname} = \text{norm} + \beta_0 + \beta_1 * \text{norm} + \epsilon \quad (1)$$

Met dit model kan de hypothese getoetst worden of de β 's significant verschillen van 0. Is dit het geval, dan is er sprake van een significante systematische afwijking tussen de VEV-norm en de gerealiseerde VEV-opname.

Indien de norm exact overeenkomt met de opname zijn de beide β 's gelijk aan 0. Door β_0 en β_1 te schatten kan bij verschillende normen worden nagegaan in hoeverre deze afwijkt van de werkelijke opname.

In bovenstaande evaluatie is niet gecorrigeerd voor het gebruik van monensin in deze proef. Een eventueel effect van dit additief zal niet tot uitdrukking komen in een andere helling van de lijn die de relatie tussen VEV-opname en -norm weergeeft, maar in een (lichte) verschuiving van de lijn naar links, vanwege een betere benutting van de opgenomen energie.

Resultaten

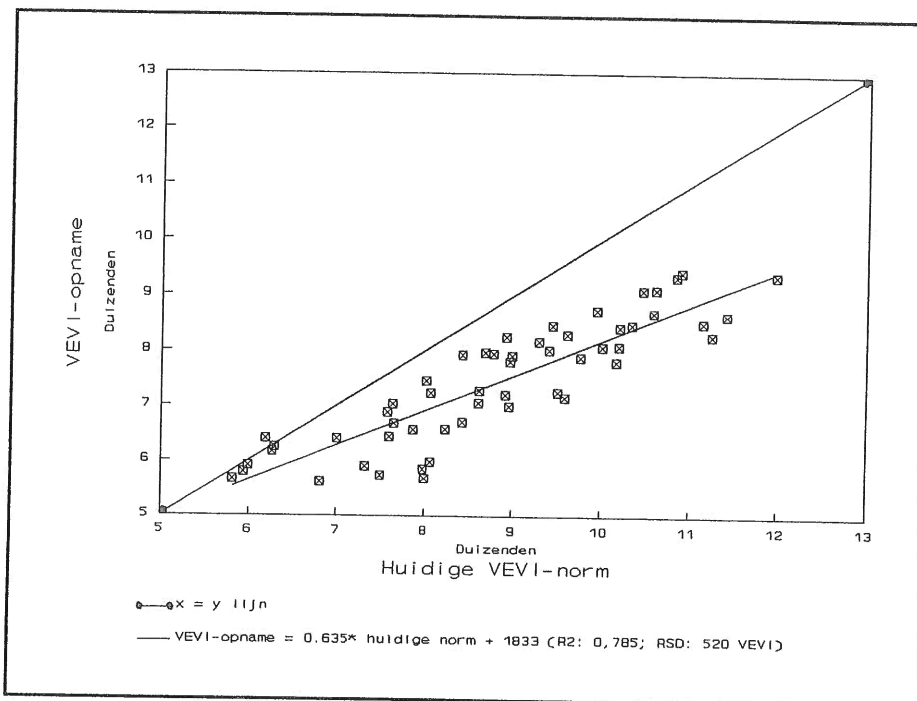
Bij de huidige norm wijken de beide β -waarden significant ($p < 0.001$) van 0. Ook uit deze proef blijkt dat de huidige norm een duidelijke overschatting geeft van de werkelijke opname. Figuur 2.1. laat duidelijk zien dat de huidige norm een overschatting geeft van de werkelijke opname. Bij de herziene norm wijken beide β 's niet wezenlijk af van 0. De werkelijke VEV-opname en de herziene norm verschillen daarmee niet wezenlijk van elkaar. In Figuur 2.2. is dan ook te zien dat de herziene norm duidelijk beter overeenkomt met de werkelijke opname.

Voor alle zorgvuldigheid is ook nagegaan in hoeverre de afwijking van de herziene norm afhangt van de mestronda, gewichtstraject en de DVE-behandeling. De afwijkingen zijn in alle gevallen slechts gering en praktisch van weinig betekenis. De conclusie mag dan ook zijn dat de herziene norm goed overeenstemt met de gerealiseerde groei en VEV-opname in proef PR 7021.

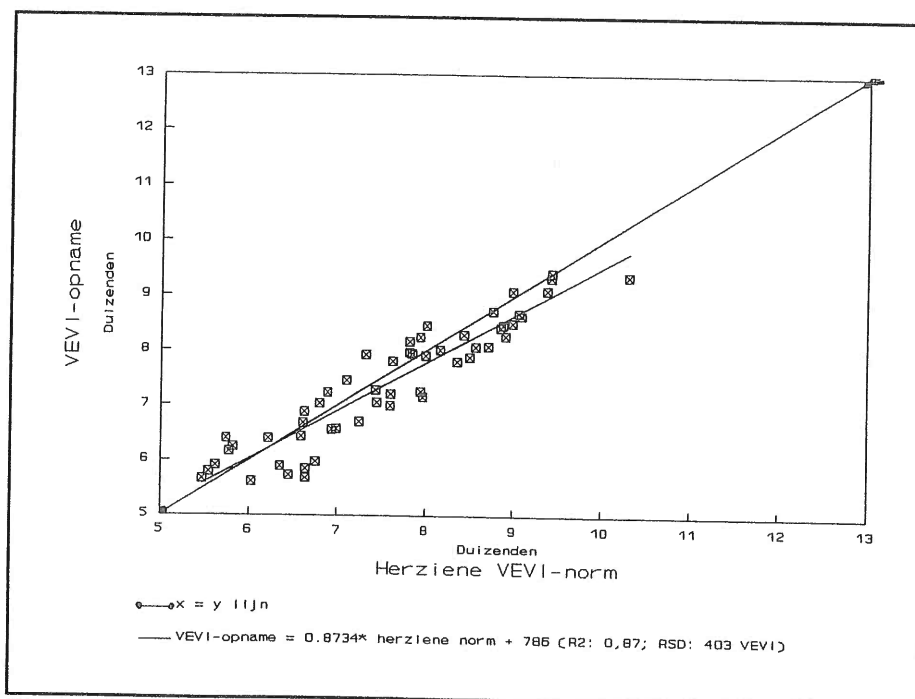
2.4 CONCLUSIE

Op basis van deze evaluatie kan worden geconcludeerd dat de herziene normen de VEV-behoefte goed weergeven. Ten opzichte van de huidige VEV-norm is dit een duidelijke ver-

betering. Opgemerkt moet worden dat bij een hogere VEVl-opname de afwijking ten opzichte van de norm groter lijkt te worden. Dit betekent dat de herziene VEVl-norm bij zwaardere stieren de VEVl-behoefte mogelijk iets (2 à 3 %) overschat. Deze evaluatie is uitgevoerd voor het tussentype. Gezien de goede resultaten van de evaluatie bij het tussentype mag worden aangenomen dat de herziene VEVl-normen voor het vroeg- en laatrijpe type eveneens een goede voorspeller zijn van de VEVl-behoefte.

Figuur 2.1 Relatie tussen de VEVl-opname en de huidige VEVl-norm.

Figuur 2.2 Relatie tussen VEVl-opname en de herziene VEVl-norm.

3. VERGELIJKING VAN DE NEDERLANDSE EN FRANSE WAARDERING VAN VOEDERMIDDELEN VOOR HERKAUWERS

3.1 INLEIDING

Bij de herformulering van de VEVl- en DVE-normen wordt nauw aangesloten bij de door het INRA ontwikkelde modellen (zie Hoofdstuk 1). Deze modellen zijn echter gebaseerd op de Franse voederwaardering. Aangezien behoeftenormen niet los kunnen worden gezien van de waardering van de voedermiddelen was het essentieel na te gaan of er al dan niet sprake was van systematische niveauverschillen tussen de Nederlandse en Franse waardering van de voedermiddelen.

3.2 VERGELIJKING VAN DE ENERGIEWAARDERING

3.2.1 De energiewaardering van mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders

3.2.1.1 Algemeen

In bijlage 8 is de berekening van de Nederlandse (VEVI) en Franse energiewaarde (UFV) weergegeven voor mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders. Het meest wezenlijke verschil is de wijze waarop de ME (metabole energie) wordt berekend. De energetische waardering van voedermiddelen is in het VEM/VEVI-systeem gebaseerd op de verteerbaarheid van de nutriënten, terwijl in het Franse systeem wordt uitgegaan van de verteerbaarheid van de bruto energie (dE).

De berekening van de NE uit ME is voor beide systemen gelijk ($k_{mf} \cdot ME$), volgens Van Es (1975).

Voor het omrekenen van NE naar VEVl en UFV wordt resp. gedeeld door 6908 kJ en 7615 kJ, de voederwaarde van 1 g en 1 kg gerst volgens Nederlandse en Franse energiewaardering. Om de energiewaarden van de voedermiddelen met elkaar te kunnen vergelijken is de NE-waarde (kJ) volgens beide systemen berekend en gedeeld door 6908.

3.2.1.2 Resultaten

In tabel 3.1 en 3.2 is de Nederlandse VEVl (VEVI-nl) en de Franse 'VEVI' (VEVI-fr) voor een aantal mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders weergegeven. Hiervoor zijn de data (in g/kg DS) gebruikt die ten grondslag liggen aan de Veevoedertabel 1994.

3.2.1.2.1 Mengvoedergrondstoffen

Bij de grondstoffen zijn de verschillen (VEVI-nl minus VEVl-fr) in veel gevallen beperkt (< 50 VEVl). In sommige gevallen (bijv. verhitte sojabonen en lijnzaad) zijn de verschillen aanzienlijk. Het verschil blijkt in belangrijke mate afhankelijk te zijn van het RVET-gehalte. Bij regressieanalyse werd (na weglating van de VEVl-waarden voor zuivere vetten) het volgende verband gevonden:

$$\begin{aligned} (\text{VEVI-nl minus VEVl-fr}) &= 0,939 \cdot \text{RVET} - 52,7 \\ \text{sd regressiecoëfficiënt} &0,035 \\ (R^2: 81,1 \%; \text{RSD: } 52 \text{ VEVl}) \end{aligned}$$

Bij een laag RVET-gehalte is de VEVl-nl kleiner dan de VEVl-fr; bij een hoog RVET-gehalte (> 50 g/kg DS) is de VEVl-nl groter dan de VEVl-fr. Dit betekent dat de voederwaarde van RVET in het Nederlandse systeem hoger wordt gewaardeerd dan in het Franse.

Bij een RVET-gehalte van ca. 55 g/kg DS is VEVl-nl nagenoeg gelijk aan VEVl-fr.

Om een beter zicht te krijgen op eventuele verschillen in VEVl-waardering op mengvoer-

Tabel 3.1 Vergelijking van de VEVI-nl en VEVI-fr waarden voor enkele veelgebruikte grondstoffen in mengvoerders voor vleesvee

Produkt ¹⁾	g/kg		g/kg DS				per kg DS		Verschil (%) ²⁾
	DS	RAS	RE	RVET	RC	OK	VEVI-nl	VEVI-fr	
Bietenpulp, gedr. SUI < 100	903	76	99	10	185	630	1109	1171	- 5,6
Bietenpulp, gedr. SUI > 200	915	85	119	8	138	650	1103	1161	- 5,3
Citruspulp	903	66	68	24	131	711	1175	1223	- 4,1
Katoenzaadschroot, ontd.	897	72	486	33	131	278	931	922	9,7
Kokosschilfers, RVET > 100	934	66	216	130	151	437	1323	1243	6,0
Kool-raapzaadschr., RE < 380	877	77	391	25	130	377	944	970	- 2,8
Lijnzaad	910	52	240	386	103	219	1975	1649	16,5
Lijnzaadschilfers	899	62	346	86	114	392	1147	1106	3,6
Lupinen, RVET < 70, RE < 335	905	31	343	59	161	406	1346	1385	- 2,9
Luzernemeel, RE 160 - 180	911	120	185	30	291	374	734	761	- 3,7
Maisglutenvoer, RE < 200	892	70	207	43	79	601	1166	1195	- 2,5
Melasse, riet-, SUI > 450	738	133	56	0	0	811	948	1022	- 7,8
Palmpitschilfers, RC > 220	916	46	147	94	265	448	981	878	10,5
Sojabonen, verhit	883	59	403	214	60	264	1652	1534	7,1
Sojaschroot, RC 35 - 70	874	74	514	21	61	330	1207	1292	- 7,0
Vinasse, biet-, RE < 250	692	269	322	0	0	409	991	1054	- 6,4
Zonnebl.zd.schr., RC 200 - 240	893	75	357	21	250	297	770	765	0,6

1): Gehaltgrenzen voor eventueel vermelde chemische parameters zijn in g/kg.

2): Verschil (%) = (VEVI-nl - VEVI-fr)/VEVI-nl * 100.

niveau zijn vier samenstellingen doorgerekend (zie Bijlage 11). Bij de formulering werd voor RVET als eis een minimumgehalte van 25 g/kg aangehouden. De VEVI-nl was 5 tot 14 eenheden lager dan de VEVI-fr. Gemiddeld was de VEVI-nl slechts 0,8% lager.

3.2.1.2.2 Vochtrijke krachtvoerders

In Tabel 3.2 zijn de waarden voor VEVI-nl en VEVI-fr voor de belangrijkste vochttrijke krachtvoerders weergegeven. Voor de meeste producten is de VEVI-nl 3 tot 5% lager dan de VEVI-fr. Bierbostel, met een relatief hoog RVET-gehalte, vormt een uitzondering. Dat de VEVI-nl waarde voor de meeste vochttrijke krachtvoerders lager is dan de VEVI-fr waarde is, naar analogie van hetgeen voor mengvoedergrondstoffen werd gevonden, te verklaren door het lage RVET-gehalte.

3.2.2 De energiewaardering van snijmais en graskuil

3.2.2.1 Algemeen

In bijlage 9 is de berekening van de UFV en VEVI weergegeven. De VEVI-waarde is berekend volgens de Handleiding Voederwaardeberekening Ruwvoerders (1992). De UFV-waarde is berekend conform Andrieu en Demarquilly (1987). De berekening van VEVI en UFV is voor graskuil en snijmais voor een groot deel gelijk. De berekening van GE (voor VEVI en UFV) en van dE (%) (voor UFV) wijkt voor graskuil af van die van snijmais.

Voor een goede vergelijking van beide voederwaarderingssystemen is de NE-waarde ($ME \cdot k_{mf}$) gedeeld door 6,908 (= de energie-inhoud van 1 kg standaard gerst in MJ)

Voor snijmais is gebruik gemaakt van een gegevensbestand van partijen ingekuilde snijmais

Tabel 3.2 Vergelijking van de VEVI-nl en VEVI-fr waarden voor enkele vochtrijke diervoeders.

Produkt	g/kg	gehalte in g/kg DS					per kg DS		Verschil (%) ¹⁾
	DS	RAS	RE	RVET	RC	OK	VEVI-nl	VEVI-fr	
Aardappelpersvezels	165	44	73	0	196	687	1103	1141	- 3,4
Aardappelstoomschillen	143	78	136	12	60	714	1150	1206	- 4,9
Aardappelzetmeel (DS < 40 %)	236	52	104	7	40	797	1187	1244	- 4,8
Aardappelzetmeel (DS > 40 %)	492	10	17	2	7	964	1362	1398	- 2,6
Bierbostel, ingekuild	248	50	256	114	164	416	950	829	12,7
Bietenperspulp, ingekuild	209	79	101	7	197	616	1121	1180	- 5,3
Maisglutenvoer, ingekuild	443	66	216	36	93	589	1131	1166	- 3,1

¹⁾: Verschil (%) = (VEVI-nl - VEVI-fr)/VEVI-nl * 100 %.

die door het ID-DLO (voorheen IVVO-DLO) bij hamels zijn onderzocht (zie voor de samenstelling bijlage 12).

Het gegevensbestand voor kuilgras is beschikbaar gesteld door ID-DLO. Het bestand bestaat uit een aantal graskuilen, waarvan de verteerbaarheid bij hamels is onderzocht (zie bijlage 13).

3.2.2.2 Resultaten

3.2.2.2.1 Snijmais

Voor een vergelijking van VEVI-nl met VEVI-fr van snijmais is gebruik gemaakt van een gegevensbestand van door het ID-DLO (voorheen IVVO-DLO) bij hamels onderzochte partijen ingekulde snijmais (zie Bijlage 12).

Bij een vergelijking van VEVI-nl en VEVI-fr doet zich een kleine moeilijkheid voor. Wanneer het bij ingekulde snijmais gaat om de hele plant, en als deze rijk is aan maiskorrels, wordt de UFV-waarde met 5 % verlaagd als gevolg van interacties tussen krachtvoedercomponenten en het ruwvoer in het rantsoen van vleesvee (Ruminant Nutrition, 1989). Voor zover in de onderzochte partijen snijmais zetmeel is geanalyseerd, kan worden geconcludeerd dat het zetmeelgehalte op één uitzondering na hoger was dan 216 g/kg DS. De partij met een lager zetmeelgehalte (194 g/kg DS) had voor wat betreft (VEVI-nl minus VEVI-fr) geen extreme waarde (12 VEVI). Als voor alle onderzochte partijen de VEVI-fr met 5 % wordt verlaagd (= VEVI-fr_{gec.}), wordt bij regressie-analyse de volgende relatie tussen (VEVI-nl minus VEVI-fr) gevonden:

$$(VEVI-nl \text{ minus } VEVI-fr_{\text{gec.}})_{DS} = 0,4796 \cdot RC_{DS} - 62,4$$

sd regressiecoëfficiënt 0,0512

R²: 75,2 %; RSD: 5,7 VEVI

Wanneer andere Weende componenten bij de regressie-analyse worden betrokken levert dit geen significante bijdrage aan de verklaarde variantie.

Bovenstaand verband betekent dat boven een RC-gehalte van $62,4/0,4796 = 130$ g/kg DS de VEVI-nl groter is dan de VEVI-fr. Dit betekent dat snijmais volgens het VEVI-systeem altijd 20 tot 50 eenheden hoger wordt gewaardeerd dan in het UFV-systeem.

3.2.2.2.2 Graskuil

Van een groot aantal waarnemingen in een door ID-DLO (voorheen IVVO-DLO) beschikbaar gesteld bestand (zie Bijlage 13) was de GE bomcalorimetrisch bepaald. Dit maakte het mogelijk na te gaan in hoeverre de schattingsformules voor de GE uit het VEVI- en UFV-

systeem voor graskuil goede waarden opleveren. Geconstateerd werd dat de GE-formule uit het VEVI-systeem (zie bijlage 9) de GE goed voorspelde, maar de GE-formule uit het UFV-systeem niet. De GE-formule in het UFV-systeem is afkomstig van het Engelse Rowett Research Institute, en afgeleid op de in Engeland gebruikelijke natte graskuilen.

Voor de vergelijking van VEVI-nl met VEVI-fr is uitgegaan van de bomcalorimetrisch bepaalde GE, zoals die voor de waarnemingen in het ID-DLO bestand werd bepaald.

Gemiddeld (zie Bijlage 13) bleek het verschil tussen (VEVI-nl minus VEVI-fr) bij de gebruikte dataset -25 VEVI per kg DS. Dit betekent dat de VEVI-nl, bij een gemiddelde VEVI-nl van 849 per kg DS, 2,9 % lager ligt dan VEVI-fr.

3.2.3 Vergelijking van de energiewaarden van enkele rantsoenen voor vleesstieren

Tabel 3.3 Vergelijking van enkele rantsoenen voor vleesstieren v.w.b. de VEVI-nl en VEVI-fr opname .

Rant-soen	Rantsoencomponenten	DS-opname (kg)	per kg DS		opname p. dag		Verschil in VEVI-opname
			VEVI-nl	VEVI-fr	VEVI-nl	VEVI-fr	
1	Stierenbrok	2,7	1111	1117	3000	3016	186 (2,2 %)
	Snijmais	6,0	935	904	5610	5424	
	Totaal	8,7			8610	8424	
2	Stierenbrok	2,7	1111	1117	3000	3016	102 (1,1 %)
	Snijmais	3,4	935	904	3179	3074	
	Aardappelpersvezel 2,0		1103	1141	2206	2282	
	Bierbostel	0,6	950	829	570	497	
	Totaal	8,7			8955	8853	
3	Stierenbrok	1,3	1111	1117	1444	1452	18 (0,2 %)
	Snijmais	4,0	935	904	3740	3616	
	Aardappelpersvezel 1,0		1103	1141	1103	1141	
	Maisglutenvoer	1,3	1131	1183	1470	1538	
	Totaal	7,6			7758	7739	
4	Stierenbrok	1,0	1111	1117	1111	1117	-46 (-0,6 %)
	Snijmais	3,0	935	904	2805	2712	
	Aardappelsnippers	1,5	1246	1287	1869	1931	
	Maisglutenvoer	1,5	1131	1183	1697	1775	
	Totaal	7,0			7482	7528	
5	Stierenbrok	1,5	1111	1117	1667	1676	-91 (-1,0 %)
	Snijmais	3,0	935	904	2805	2712	
	Aardappelsnippers	2,0	1246	1287	2492	2574	
	Maisglutenvoer	1,5	1131	1183	1697	1775	
	Citruspulp	0,5	1175	1223	588	612	
	Totaal	8,5			9248	9339	

Voor snijmais, ingekuild is kwaliteit in de Verkorte Tabel (1993) aangehouden; deze heeft een VEVI-nl waarde van 935 p. kg DS. Voor VEVI-fr is de waarde berekend met de formule:

$$\text{VEVI-fr}_{\text{gec.}} = \text{VEVI-nl} + 62,2 - 0,480 \cdot \text{RC} = 935 + 62,2 - 0,480 \cdot 195 = 905 \text{ p. kg DS}$$

Een verschil in VEVI-nl en VEVI-fr voor vochtrijke krachtvoerders van 3 tot 5 % lijkt relatief beperkt, maar is samen met een eveneens geconstateerd verschil in VEVI-waardering voor

snijmais en graskuil aanleiding geweest vier voor de praktijk representatieve rantsoenen door te rekenen (zie tabel 3.3).

Het verschil in VEVI-aanbod volgens VEVI-nl t.o.v. VEVI-fr varieerde van 2,2 tot -1,3 %.

De VEVI-nl waarde voor snijmais was hoger dan de VEVI-fr waarde, terwijl voor de vochtrijke krachtvoerders (met uitzondering van bierbostel) de situatie omgekeerd was. Het verschil in VEVI-nl t.o.v. de VEVI-fr is afhankelijk van het snijmaisaandeel in het rantsoen.

Overigens zijn de verschillen in deze rantsoenvoorbeelden zeer gering.

Bij de berekeningen van tabel 3.3 is uitgegaan van een gemiddelde kwaliteit snijmais. Om na te gaan hoe VEVI-fr zich op rantsoenbasis verhoudt tot VEVI-nl bij meer extreme snijmaispertijen zijn de rantsoenen 2 en 5 ook doorgerekend met enkele andere snijmaiskwaliteiten, variërend in VEVI-waarde van 818 - 1061. Het verschil in opname tussen VEVI-nl en VEVI-fr_{gec.} varieerde daarbij voor rantsoen 2 van +1,4 % tot -0,3 %, en voor rantsoen 5 van -0,9 tot -2,2 %.

De conclusie is dat bij de doorgerekende rantsoensamenstellingen het verschil tussen VEVI-nl en VEVI-fr beperkt is, ongeacht het aandeel snijmais in het rantsoen en ongeacht de kwaliteit van de snijmais.

3.3 VERGELIJKING VAN DE EIWITWAARDERING

Het Franse PDI- (Vérité et al, 1987) en het Nederlandse DVE-systeem (CVB, 1991; Tamminga et al, 1994) vertonen veel overeenkomsten. In bijlage 10 is de berekening van de DVE en PDI waarde weergegeven voor alle voedermiddelen.

3.3.1 De eiwitwaardering van mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders

3.3.1.1 Mengvoedergrondstoffen

Voor de vergelijking van de eiwitwaardering in het Franse PDI-systeem ten opzichte van het Nederlandse DVE-systeem zijn per grondstof drie waarden berekend, t.w.

- DVE-nl: de DVE-waarde van de grondstof, berekend met de voor Nederland geldende coëfficiënten voor %BRE en %DVBE en de rekenregels van het DVE-systeem.
- DVE-nl/fr: de DVE-waarde van de grondstof, berekend met de voor Nederland geldende coëfficiënten voor %BRE en %DVBE en de rekenregels van het Franse PDI-systeem.
- DVE-fr: de DVE-waarde van de grondstof, berekend met de door het INRA gepubliceerde coëfficiënten voor %BRE, ofwel $(1 - \text{afbreekbaarheid}) \cdot 100$, en %DVBE en de rekenregels van het PDI-systeem.

In tabel 3.4 worden de waarden voor DVE-nl, DVE-nl/fr en DVE-fr voor enkele belangrijke grondstoffen voor vleesvee met elkaar vergeleken. Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van het databestand van de Veevoedertabel 1994. Het zijn dezelfde produkten als in tabel 3.1, m.u.v. katoenzaadschroot, waarvoor Demarquilly et al. (1989) geen waarden geven, en bietvinasse, omdat daarvoor -net als voor rietmelasse- de %BRE en %DVBE op 0 gesteld worden en de verschillen tussen het DVE- en PDI-systeem rechtstreeks het gevolg zijn van een verschil in de berekening van DVME.

De verschillen tussen DVE-nl en DVE-nl/fr zijn marginaal. Gemiddeld komt de DVE-nl bij deze vergelijking ca. 1 g hoger uit dan de DVE-nl/fr. Als echter voor de berekening van DVE-fr de INRA-waarden voor %BRE en %DVBE worden gebruikt, is het verschil DVE-nl en DVE-fr veel groter: (DVE-nl minus DVE-fr) varieert van +63 tot -34 g/kg.

Naast de grondstoffen vermeld in tabel 3.4 werd, met het databestand van de Veevoeder-tabel 1994 voor wat betreft de analytische gehalten, DVE-fr berekend voor alle (kwaliteiten

Tabel 3.4 Vergelijking van de DVE-nl, DVE-nl/fr en DVE-fr waarden voor enkele veelgebruikte grondstoffen in mengvoeders voor vleesvee

Produkt ¹⁾	%BRE-nl	% BRE-fr	%DVBE-nl	%DVBE-fr	DVE-nl (g/kg)	DVE-nl/fr (g/kg)	DVE-fr (g/kg)
Bietenpulp, gedr. SUI < 100	45	52	89	70	102	100	95
Bietenpulp, gedr. SUI > 200	28	52	89	70	92	89	102
Citruspulp	37	34	80	80	82	80	78
Kokosschilfers, RVET > 100	57	55	92	90	157	156	149
Kool-raapzaadschr., RE < 380	34	29	79	80	148	146	132
Lijnzaad	27	20	85	60	72	71	43
Lijnzaadschilfers	42	38	88	85	171	169	153
Lupinen, RVET < 70, RE < 335	22	5	98	60	142	141	76
Luzernemeel, RE 160 - 180	46	40	73	70	89	88	77
Maisglutenvoer, RE < 200	32	31	89	85	112	113	108
Melasse, riet-, SUI > 450	0	0	0	0	52	50	50
Palmpitschilfers, RC > 220	58	62	82	90	95	93	106
Sojabonen, verhit	41	51	84	85	182	181	217
Sojaschroot, RC 35 - 70	38	38	99	90	266	264	245
Zonnebl.zd.schr., RC 200 - 240	27	23	91	85	119	118	99

¹⁾: Gehaltegrenzen voor eventueel vermelde chemische parameters zijn in g/kg.

van) grondstoffen waarvoor aan de literatuur (Demarquilly et al., 1989) een waarde voor %BRE en %DVBE kon worden ontleend. Vervolgens werd (DVE-nl minus DVE-fr) bepaald, en werd onderzocht of dit verschil gerelateerd kon worden aan een of meer chemische parameters. Dit bleek niet mogelijk.

In Bijlage 14 zijn voor dezelfde mengvoeders als in Bijlage 11 de waarden voor DVE-nl, DVE-nl/fr en DVE-fr weergegeven. Voor de vier doorgerekende samenstellingen was DVE-fr in alle gevallen lager dan DVE-nl. Het verschil tussen DVE-fr en DVE-nl varieerde voor de vier doorgerekende samenstellingen van -2,0 (samenstelling 3) tot -7,9 % (samenstelling 1); gemiddeld was het verschil -4,5 %.

Op grond van een vergelijking van DVE-nl/fr en DVE-fr met DVE-nl kan geconcludeerd worden dat het verschil tussen DVE-nl en DVE-fr moet worden toegeschreven aan verschillen in de uitkomsten van in sacco proeven, en niet aan het toepassen van verschillende formules bij de berekening van DVE-nl en DVE-fr.

3.3.1.2 Vochtrijke krachtvoeders

De DVE-waarde, berekend op dezelfde manier als hierboven aangegeven voor mengvoedergrondstoffen, is voor een aantal vochtrijke krachtvoeders aangegeven in tabel 3.5.

Voor bierbostel, ingekuuld worden in Demarquilly et al. (1989) geen waarden gegeven voor %BRE en %DVBE. Daarom is gerekend met de waarden voor bierbostel, gedroogd. In het DVE-systeem worden voor %BRE en %DVBE van het vochtrijke produkt heel andere waarden (zie Tabel 3.5) gebruikt dan voor het gedroogde produkt (%BRE 61; %DVBE 93). Het verschil tussen DVE-fr en DVE-nl is dus het gevolg van het in feite ten onrechte gebruiken van de Franse waarden voor %BRE en %DVBE van het gedroogde produkt voor de berekening van DVE-fr.

Het verschil tussen DVE-fr en DVE-nl voor aardappelzetmeel is het gevolg van het niet corrigeren van de FOS voor bestendig zetmeel in het PDI-systeem.

Tabel 3.5 Vergelijking van de DVE-nl, DVE-nl/fr en DVE-fr waarden voor enkele vochtrijke krachtvoerders.

Produkt ¹⁾	%BRE-nl	%BRE-fr	%DVBE-nl	%DVBE-fr	DVE-nl (g/kg)	DVE-nl/fr (g/kg)	DVE-fr (g/kg)
Aardappelpersvezels	39	35	80	95	74	84	86
Aardappelstoomschillen	40	35	90	95	102	110	106
Aardappelzetmeel (DS < 40 %)	40	35	90	90	86	102	99
Aardappelzetmeel (DS > 40 %)	40	35	90	90	58	83	82
Bierbostel, ingekuild	35	55	86	85	91	93	135
Bietenperspulp, ingekuild	54	40	80	65	103	105	87
Maisglutenvoer, ingekuild	27	31	77	85	96	98	110

3.3.2 De eiwitwaardering van snijmais

Een vergelijking van de DVE-nl, DVE-nl/fr en DVE-fr voor ruwvoerders is beperkt tot het voor vleesstieren belangrijkste ruwvoeder, snijmais (ingekuild). De berekeningen zijn, net als voor de VEVI-vergelijking, uitgevoerd met de door het IVVO-DLO aangereikte dataset (bijlage 15). Uit deze dataset moesten echter voor de berekening van DVE-nl die waarnemingen worden geëlimineerd waar van de snijmais het zetmeelgehalte niet was bepaald. Zodoende resteerden 21 waarnemingen.

Bij de berekeningen is voor de berekening van DVE-nl uitgegaan van de rekenregels zoals deze voor snijmais, ingekuild, staan vermeld in de Aanvulling 1994 bij de Handleiding Voederwaardeberekening Ruwvoerders (1992), d.w.z. dat voor %BRE en %DVBE zijn aangehouden resp. 36 % en 63 %, en dat voor %BZET is uitgegaan van $\%BZET = (0.001 \cdot ZET) \cdot 100 \%$. Voor het gehalte aan fermentatieprodukten is voor alle waarnemingen uitgegaan van 100 g/kg DS.

Voor DVE-fr is voor wat betreft %BRE en %DVBE gerekend met resp. 28 % en 70 %; deze waarden zijn ontleend aan tabelwaarden, gepubliceerd in Demarquilly et al. (1989). Aangezien in het PDI-systeem bij de berekening van FOS niet gecorrigeerd wordt voor BZET, was het gehalte aan ZET en %BZET niet nodig.

Zowel het verschil (DVE-nl minus DVE-nl/fr) als het verschil (DVE-nl minus DVE-fr) blijkt sterk gecorreleerd met het zetmeelgehalte van het onderzochte produkt.

Voor het verschil (DVE-nl minus DVE-fr) werd de volgende relatie gevonden:

$$\begin{aligned} (\text{DVE-nl minus DVE-fr}) &= 16,75 - 0,0568 \cdot \text{ZET} \\ \text{sd regressiecoëfficiënt} &0,0014 \\ R^2: 98,8 \%; \text{RSD } 0,29 \text{ g DVE.} \end{aligned}$$

Met uitzondering van Proef 1327, met een zeer hoog zetmeelgehalte van 399 g/kg DS, zijn de verschillen tussen de DVE-waarden < 5 g DVE/kg.

3.3.3 Vergelijking van de eiwitwaarden van enkele rantsoenen voor vleesstieren

In Tabel 3.6 is DVE-nl vergeleken met DVE-fr voor dezelfde rantsoenen als in Tabel 3.3 zijn gebruikt voor een vergelijking van VEVI-fr en VEVI-nl.

De verschillen zijn het grootst bij rantsoen 2; dit verschil moet vooral worden toegeschreven aan de sterk afwijkende waarde voor DVE-fr ten opzichte van DVE-nl. Hierop is bij de bespreking van Tabel 3.5 al ingegaan. Als dit rantsoen buiten beschouwing wordt gelaten, variëren de verschillen tussen de opname van DVE-fr en DVE-nl van + 2,3 tot -3,9 %.

Bij doorrekening van de rantsoenen 2 en 5 met afwijkende snijmaiskwaliteiten (hetzij laag dan wel hoog in ZET) varieerde het verschil in DVE-nl minus DVE-fr ten opzichte de

Tabel 3.6 Vergelijking van enkele rantsoenen voor vleesstieren voor wat betreft de DVE-nl en DVE-fr opname.

Rant-soen	Rantsoencomponenten	DS-opname (kg)	per kg DS		opname (g/dag)		Verschil in DVE-opname
			DVE-nl	DVE-fr	DVE-nl	DVE-fr	
1	Stierenbrok	2,7	100	95	270	257	12,6 g/dag (2,28 %)
	Snijmais	6	47	47,15	282	283	
	Totaal	8,7			552	539	
2	Stierenbrok	2,7	100	95	270	257	-37,4 g/dag (-5,9 %)
	Snijmais	3,4	47	47,15	160	160	
	Aardappelpersvezel	2	74	86	148	172	
	Bierbostel	0,6	91	135	55	81	
	Totaal	8,7			632	670	
3	Stierenbrok	1,3	133	126	173	164	-21,7 g/dag (-3,9 %)
	Snijmais	4	47	47,15	188	189	
	Aardappelpersvezel	1	74	86	74	86	
	Maisglutenvoer	1,3	96	110	125	143	
	Totaal	7,6			560	581	
4	Stierenbrok	1	133	126	133	126	-16,0 g/dag (-3,1 %)
	Snijmais	3	47	47,15	141	141	
	Aardappelsnippers	1,5	64	65	96	98	
	Maisglutenvoer	1,5	96	110	144	165	
	Totaal	7			514	530	
5	Stierenbrok	1,5	100	95	150	143	-14,0 g/dag (-2,3 %)
	Snijmais	3	47	47,15	141	141	
	Aardappelsnippers	2	64	65	128	130	
	Maisglutenvoer	1,5	96	110	144	165	
	Citruspulp	0,5	82	78	41	39	
	Totaal	8,5			604	618	

Bij de omrekening van een stierenbrok met 90 DVE-nl/kg mengvoer (rantsoen 1, 2 en 5) dan wel met 120 DVE-nl/kg mengvoer (rantsoen 3 en 4) is uitgegaan van een DS-gehalte van 900 g/kg. Voor de DVE-fr waarde van de stierenbrok is een 5 % lagere waarde aangehouden dan voor de DVE-nl waarde.

Voor snijmais, ingekuuld is kwaliteit in de Verkorte Tabel (1993) aangehouden; deze heeft een DVE-nl waarde van 47 p. kg DS. Voor DVE-fr is de waarde berekend met de formule:

$DVE-fr = DVE-nl + 0,0568 \cdot ZET - 16,75$. Voor berekening van het gehalte aan zetmeel (ZET) werd gebruik gemaakt van de formule: $ZET = 490 + 0,38 \cdot DS - 1,56 \cdot RC$ (Aanvulling 1994 bij de Handleiding Voederwaardeberekening Ruwvoerders, CVB, 1992).

$DVE-fr = 47 + 0,0568 \cdot (480 + 0,38 \cdot 320 - 1,56 \cdot 195) - 16,75 = 47 + 16,9 - 16,75 = 47,15$ p. kg DS.

uitkomst in Tabel 3.6 voor rantsoen 2 van +2,6 tot -3,4 %, en voor rantsoen 5 van +2,2 tot -3,1 %.

Samenvattend kan gesteld worden dat bij de uitgevoerde berekeningen het verschil in DVE-opname tussen DVE-fr en DVE-nl varieerde van (afgerond) +3 tot -5 %.

De conclusie is dat bij vergelijking van DVE-fr met DVE-nl het relatieve verschil in de DVE-waarden en de DVE-opname wat groter is dan het verschil in VEVI-fr ten opzichte van VEVI-nl. Dit moet vooral worden toegeschreven aan de verschillen in %BRE en %DVBE voor de verschillende produkten, terwijl voor zetmeelrijke voedermiddelen het verschil in berekeningswijze van de FOS een belangrijke factor is.

De vergelijking van de waardering volgens het Franse PDI-systeem en het Nederlandse DVE-systeem werd uitgevoerd om na te gaan of bij het baseren van de DVE-normen voor vleesvee op de Franse PDI-normen al dan niet rekening moet worden gehouden met een verschil in eiwitwaardering tussen beide systemen. Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat er voor individuele voedermiddelen soms aanzienlijke verschillen tussen beide systemen bestaan. Hoewel voor gemiddelde rantsoenen met een gemiddelde snijmaiskwaliteit de verschillen beperkt zijn, kan het verschil in uitzonderingsgevallen echter oplopen tot ca. 9 %. In feite kan de vraag of bij het overnemen van de Franse PDI-normen rekening moet worden gehouden met verschillen in eiwitwaardering van de voedermiddelen alleen goed beantwoord worden indien men vergelijkende berekeningen uitvoert aan de rantsoenen die in Frankrijk gevoerd zijn in de proeven die in het kader van deze normstelling zijn gebruikt. Aangezien deze niet beschikbaar waren, en de verschillen op rantsoenbasis in het algemeen beperkt zijn, is geconcludeerd dat met verschillen in eiwitwaardering geen rekening behoeft te worden gehouden bij het herformuleren van de DVE-normen op basis van de Franse PDI-normen.

4. ENERGIEBEHOEFTE EN ADDITIEVEN

In Nederland zijn de additieven Avoparcine, Flavophospholipol, Monensin-natrium en Virginiamycine toegelaten voor toepassing in de rantsoenen van mestrunderen. Zij kunnen leiden tot verbetering van de groei en/of voederconversie (wat betreft energie).

Oostendorp en Harmsen (1980) geven aan dat bij vleesstieren op rantsoenen met snijmaïskuil aangevuld met 2 à 3 kg mengvoer de voederconversie met circa 7% verbeterde als er een additief gevoederd werd (Monensin-natrium en Flavophospholipol). Geay (1987) stelt bij opname van additieven in het rantsoen een verlaging van 10% voor de energie- en de eiwitnorm bij een bepaalde groei. Plomp (1994) vermeldt naar aanleiding van een literatuuronderzoek dat de voederconversie bij gebruik van Monensin-natrium 3 tot 7% verbetert. Flavophospholipol leidt volgens Plomp (1994) in het algemeen tot een geringe verbetering van de voederconversie. Fiems (1991) vermeldt in een literatuuroverzicht dat Monensin-natrium, Avoparcine en Virginiamycine de voederconversie met respectievelijk 7,5, 7,4 en 3,1% verbeteren.

Onderzoek van Plomp (1991) met toevoeging van Monensin-natrium in rantsoenen met 33% snijmaïskuil en 67% krachtvoerders (vooral aardappelpersvezels) resulteerde in een verbetering van de voederconversie met circa 6%. In dit onderzoek bedroeg de structuurwaarde van de droge stof van het rantsoen 21% bij een structuurwaarde van 65% voor snijmaïs.

In recent onderzoek van Plomp (1994) blijkt het toevoegen van additieven (Monensin-natrium en Flavophospholipol) aan krachtvoerrijke (zetmeelrijke / ruwe celstofarme) rantsoenen geen effect te sorteren. De rantsoenen bestonden voor 42% uit snijmaïskuil en 58% krachtvoerders. De structuurwaarde van droge stof van de rantsoenen bedraagt dan 27,3%. Ook Fiems (1985) en Oostendorp en Harmsen (1980) zagen geen effecten van Monensin-natrium in intensieve (krachtvoerrijke) rantsoenen.

In de herziene VEVI- en DVE-normen wordt geen correctie voor additieven opgenomen. Additieven beïnvloeden immers niet de benutting van de energie of het eiwit op het niveau van de intermediaire stofwisseling, maar kunnen o.a. een gunstig effect hebben op het fermentatieproces (o.a. minder methaanvorming) in de voormagen. In relatie tot het bovenstaande wordt daarom geconcludeerd dat het gebruik van additieven afhankelijk van de rantsoensamenstelling (o.a. structuurwaarde) en de aard van het additief eventueel kan leiden tot een verbetering van de groei en/of de voederconversie, maar geen invloed heeft op de behoefte van het dier.

LITERATUUR

CVB (1976)

Een nieuw netto-energiesysteem voor herkauwers. Voorlichtingsbrief 78 - 1.12.76, Ministerie van Landbouw en Visserij, 's-Gravenhage.

CVB (1991)

"Eiwitwaardering voor herkauwers: het DVE-systeem", CVB-reeks nr. 7, CVB, Lelystad

Demarquilly, C., J. Andrieu, B. Michalet-Doreau en D. Sauvant (1989)

"Measurement of the nutritive value of feeds" in Ruminant Nutrition, red. Jarrige, R., INRA/John Libbey Eurotext, Londen-Parijs, blz. 193-212.

Dijkstra, M. en P. L. Bergström (1986)

De invloed van een verschillend opfokniveau op de groei en slachtkwaliteit van vleesstieren. IVO-Rapport B-295.

Dijkstra, J. (1993)

"Toepassing van meerfasen groeimodel bij vleesvee ten behoeve van onderzoek naar voedernormen", intern CVB-rapport, CVB, Lelystad

Es, A.J.H. van (1975)

"Feed evaluation for dairy cows" in Livest. Prod. Sci., 2, blz. 95-107

Es, A.J.H. van (1980)

Net requirements for maintenance as dependent on weight, feeding level, sex and genotype, estimated from balance trials. Ann. Zoötechn. 29 (n^o hors série), blz. 73 - 84.

Fiems, L.O. et al (1985)

"Invloed van Monensin bij jonge stieren tijdens de weideperiode en daaropvolgende vetmesting" in Landbouwtijdschrift nr. 4, Jg 38, juli/augustus 1985

Fiems, L.O. et al (1991)

"Growth promoters and meat yield" in Animal Biotechnology and te Quality of Meat Production, blz. 31-48

Geay, Y. (1987)

"Energy and protein utilisation in growing cattle" in Journal of An. Science, 58, blz. 766-778

Geay, Y., D. Micol, J. Robelin, Ph. Berge en C. Malterre (1987)

"Recommandations alimentaires pour les bovins en croissance et a l'engrais" in Bull. Techn. (70), blz. 173-183

Geay, Y. en D. Micol (1989)

"Growing en finishing cattle" in Ruminant Nutrition, red. Jarrige, R., INRA/John Libbey Eurotext, Londen-Parijs, blz. 121-152

Olthof, M. en C. Steendam (1992)

Energienormen vleesstieren. Onderzoek naar de bruikbaarheid van bestaande proeven voor het herformuleren van de VEV-normen. Scriptie Van Hall Instituut, Groningen.

- Oostendorp D. en H.E. Harmsen (1980)
 "Romensin in krachtvoer voor vleesstieren", Rapport nr. 73, PR, Lelystad
- Plomp, M. (1991)
 "Monensin voor vleesstieren ook naast bijprodukten aantrekkelijk" in Praktijkonderzoek augustus 1991, blz. 11-13
- Plomp, M. (1994)
 "Voederadditieven voor vleesstieren", Publikatie nr. 90, PR, Lelystad
- Robelin, J. en R. Daenicke (1980)
 "Variations of net requirements for cattle growth with liveweight, liveweight gain, breed and sex" in Ann. Zootech., 29 (hors serie), INRA, Theix, blz. 99-118
- Robelin, J. en Y. Geay (1976)
 "Estimation de la composition des carcasses de jeunes bovins à partir de la composition d'un morceau monocostal prélevé au niveau de la 11e cote. II Composition chimique de la carcasse. " in Ann. Zootech., 25, blz. 159-167
- Tamminga, S., Van Straalen, W. M., Subnel, A. P. J., Meijer, R. G. M., Steg. A., Wever. C. J. G. en Blok, M. C. (1994)
 "The dutch protein evaluation system: The DVE/OEB-system." Livestock Prod. Sci. 40, blz. 139 - 155.
- Vérité, R., B. Michalet-Doreau, P. Chapoutot, J. L. Peyraud en C. Poncet (1987)
 "Révision du système des protéines digestibles dans l'intestin (PDI)". Bull. Tech. CRZV Theix, INRA, 70, 19-34.
- Vermorel, M. (1989)
 "Energy: the feed unit systems" in Ruminant Nutrition, red. Jarrige, R., INRA/John Libbey Eurotext, Londen-Parijs, blz. 23-32
- Vliet, J. van (1992)
 "Eiwitbehoefte van vleesvee en jongvee", CVB-documentatierapport nr. 3, CVB, Lelystad

Bijlage 1: Vet- en eiwitaanzet

Vetaanzet (g/dier/dag)

Vroegrijpe type

LG (kg)	Vetaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	70	83	98	113	129	146	164
150	93	110	129	148	170	192	216
200	117	139	162	187	214	243	272
250	144	171	200	231	264	299	336
300	175	208	244	281	322	364	409
350	212	252	294	340	389	440	494
400	256	304	355	410	469	531	596
450	309	367	429	496	567	642	721
500	377	447	523	604	691	782	878
550	466	553	647	747	853	966	1085
600	589	699	818	945	1079	1222	1373

Eiwitaanzet (g/dier/dag)

Vroegrijpe type

LG (kg)	Eiwitaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	157	172	186	200	214	227	241
150	164	179	193	207	221	235	248
200	168	182	196	210	223	237	249
250	168	182	196	209	222	234	246
300	167	180	193	205	217	228	238
350	163	176	187	198	208	217	226
400	157	168	178	187	195	202	209
450	149	157	165	171	177	181	185
500	136	142	146	150	152	153	153
550	118	120	120	120	117	113	108
600	91	88	83	76	67	56	43

Tussentype

LG (kg)	Vetaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	62	73	86	99	113	128	144
150	79	94	110	127	145	164	184
200	98	116	136	157	180	203	229
250	119	142	166	191	218	247	278
300	143	170	199	230	263	297	334
350	171	203	238	275	314	356	399
400	205	243	284	328	375	425	477
450	246	292	341	394	450	510	573
500	297	353	413	477	545	617	693
550	365	433	507	585	669	757	850
600	459	545	637	736	841	952	1069
650	600	713	833	963	1100	1245	1399

Tussentype

LG (kg)	Eiwitaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	159	174	189	203	217	231	245
150	167	183	197	212	227	241	255
200	172	187	202	217	231	245	259
250	174	189	204	218	232	246	259
300	175	189	203	217	230	243	255
350	173	187	200	213	225	237	248
400	170	182	195	206	217	227	237
450	164	175	186	196	205	213	220
500	155	165	173	180	187	192	197
550	142	149	154	158	161	163	164
600	122	125	126	126	124	120	116
650	91	87	82	74	65	53	40

Laatrijpe type

LG (kg)	Vetaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	59	70	82	94	108	122	137
150	70	83	97	111	127	144	162
200	80	95	111	129	147	166	187
250	91	109	127	147	168	190	213
300	104	123	144	166	190	215	242
350	117	139	163	188	215	243	273
400	132	157	184	212	243	275	309
450	150	178	209	241	275	312	350
500	172	204	238	275	314	356	400
550	198	235	275	317	362	410	461
600	231	274	321	370	423	479	538
650	275	327	382	441	504	571	641
700	338	401	469	541	619	700	787
750	435	516	603	697	796	902	1013
800	611	725	848	980	1120	1268	1424

Laatrijpe type

LG (kg)	Eiwitaanzet (g/dier/dag) bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	162	177	192	207	221	236	250
150	171	187	203	218	233	248	263
200	178	194	210	226	241	256	271
250	182	199	215	231	246	261	276
300	185	202	218	234	249	264	279
350	187	203	219	235	250	265	280
400	188	204	220	235	250	264	278
450	188	203	219	233	248	261	275
500	186	201	216	230	243	256	268
550	183	197	211	224	236	248	259
600	178	191	203	215	226	235	245
650	170	182	192	201	210	217	224
700	158	166	174	180	185	189	192
750	136	141	143	145	145	143	140
800	95	91	86	78	68	56	43

Bijlage 2: VEVI-normen vleesstieren (voor dieren die loslopend in een stal worden gehouden)

Huidige normen (p/dag)

Vroegrijpe type

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2497	2676	2872	3089	3329	3596	3895
150	3304	3534	3785	4063	4370	4712	5094
200	4068	4347	4653	4991	5364	5780	6245
250	4869	5202	5568	5971	6417	6913	7469
300	5667	6055	6482	6952	7472	8051	8698
350	6466	6911	7399	7938	8534	9197	9938
400	7270	7772	8324	8932	9605	10354	11192
450	8079	8640	9256	9935	10687	11525	12461
500	8895	9516	10198	10950	11783	12710	13747
550	9719	10401	11150	11977	12892	13911	15051
600	10416	11152	11959	12850	13837	14935	16164

Herziene VEVI-normen (p/dag)

Vroegrijpe type

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2928	3105	3286	3472	3662	3856	4054
150	3629	3832	4041	4256	4476	4701	4932
200	4274	4502	4738	4981	5231	5488	5752
250	4888	5144	5408	5681	5963	6253	6552
300	5489	5773	6069	6375	6692	7019	7356
350	6088	6406	6737	7080	7437	7806	8188
400	6700	7056	7428	7816	8219	8638	9072
450	7339	7741	8163	8604	9064	9543	10040
500	8026	8487	8971	9479	10010	10564	11141
550	8797	9333	9899	10495	11118	11770	12450
600	9712	10353	11032	11747	12499	13287	14110

Tussentype

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2497	2676	2872	3089	3329	3596	3895
150	3304	3534	3785	4063	4370	4712	5094
200	4068	4347	4653	4991	5364	5780	6245
250	4834	5165	5528	5929	6372	6865	7416
300	5588	5971	6392	6855	7368	7939	8577
350	6333	6769	7247	7775	8358	9008	9734
400	7073	7562	8099	8690	9345	10074	10890
450	7809	8352	8947	9604	10331	11140	12046
500	8543	9140	9795	10518	11318	12208	13205
550	9277	9928	10644	11433	12306	13279	14367
600	9943	10645	11416	12266	13208	14256	15430
650	10601	11353	12179	13091	14101	15225	16484

Tussentype

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2885	3055	3229	3406	3587	3772	3961
150	3566	3758	3955	4157	4364	4575	4791
200	4188	4402	4621	4847	5078	5315	5558
250	4778	5013	5255	5505	5762	6026	6296
300	5348	5607	5874	6150	6435	6727	7029
350	5912	6197	6492	6797	7113	7438	7774
400	6480	6794	7121	7461	7813	8177	8553
450	7064	7414	7779	8160	8555	8965	9390
500	7681	8075	8489	8920	9370	9837	10323
550	8357	8809	9285	9783	10303	10846	11410
600	9139	9671	10232	10822	11440	12085	12758
650	10123	10775	11464	12191	12955	13755	14591

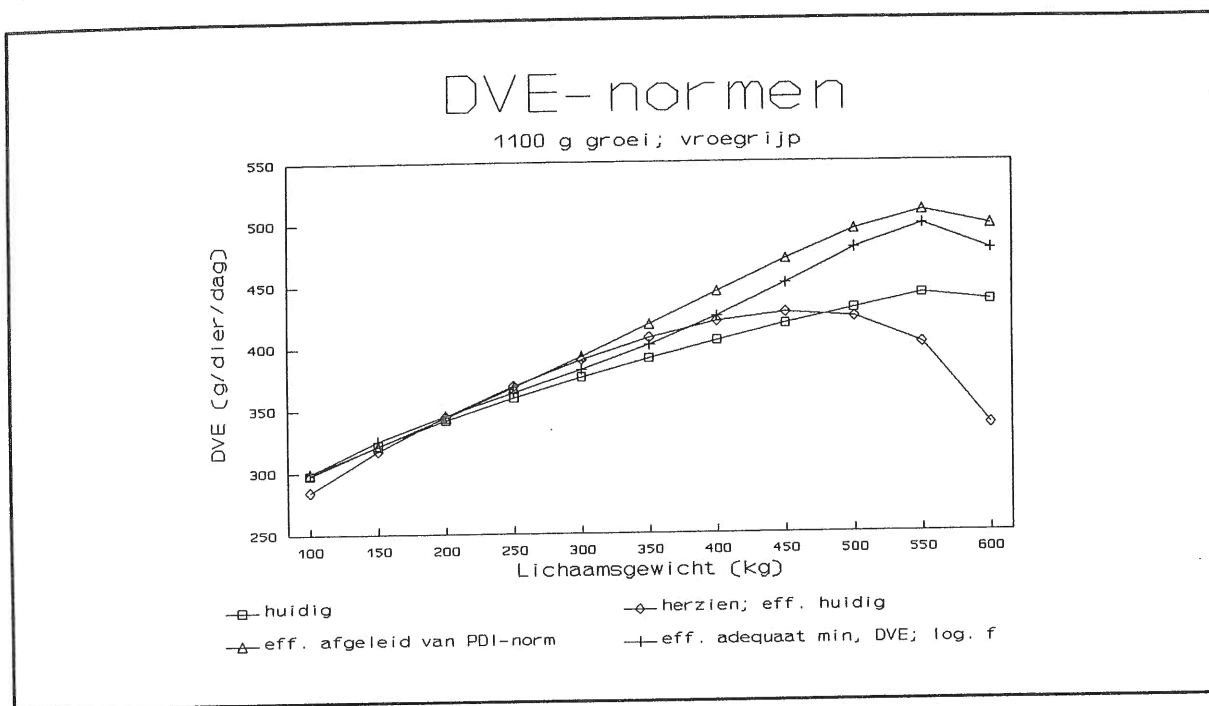
Laatrijpe type

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2497	2676	2872	3089	3329	3596	3895
150	3304	3534	3785	4063	4370	4712	5094
200	4068	4347	4653	4991	5364	5780	6245
250	4800	5129	5489	5887	6326	6816	7363
300	5509	5887	6302	6759	7264	7827	8457
350	6201	6627	7095	7611	8183	8819	9530
400	6877	7352	7874	8449	9086	9794	10587
450	7540	8064	8639	9273	9975	10756	11630
500	8192	8764	9393	10086	10853	11707	12662
550	8835	9455	10137	10888	11720	12647	13683
600	9469	10138	10872	11682	12579	13577	14695
650	10096	10812	11600	12468	13429	14500	15699
700	10715	11480	12320	13246	14273	15416	16695
750	11329	12141	13034	14018	15109	16324	17684
800	11936	12796	13742	14784	15940	17227	18667

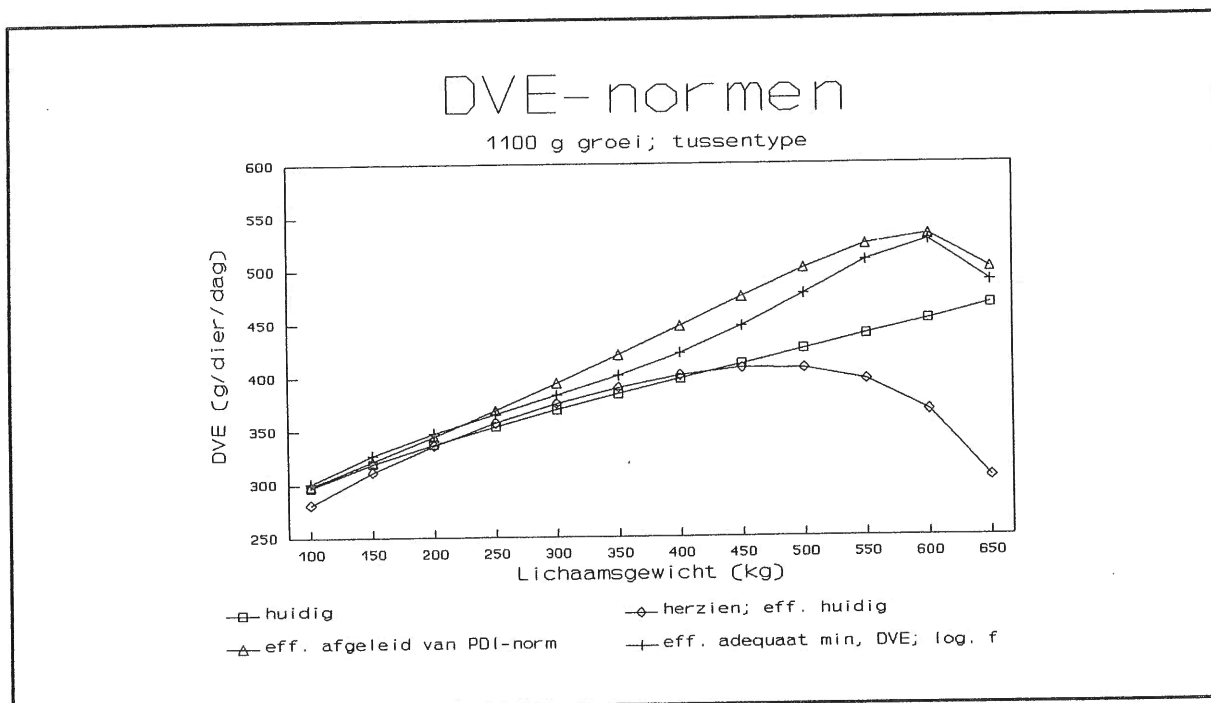
Laatrijpe type

LG	VEVI-norm bij een GLG (kg/dier/dag) van:						
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	2885	3054	3226	3403	3582	3766	3953
150	3532	3718	3908	4102	4300	4503	4709
200	4116	4316	4522	4732	4946	5166	5390
250	4661	4875	5095	5320	5550	5786	6027
300	5180	5408	5642	5882	6128	6380	6639
350	5682	5924	6173	6428	6691	6960	7237
400	6172	6429	6694	6967	7248	7536	7832
450	6658	6932	7214	7506	7807	8116	8434
500	7145	7437	7741	8055	8378	8712	9056
550	7640	7956	8284	8624	8976	9339	9714
600	8156	8500	8859	9232	9618	10018	10432
650	8709	9091	9490	9906	10338	10787	11252
700	9334	9769	10224	10701	11197	11714	12251
750	10102	10618	11161	11731	12328	12950	13598
800	11214	11877	12579	13318	14095	14908	15758

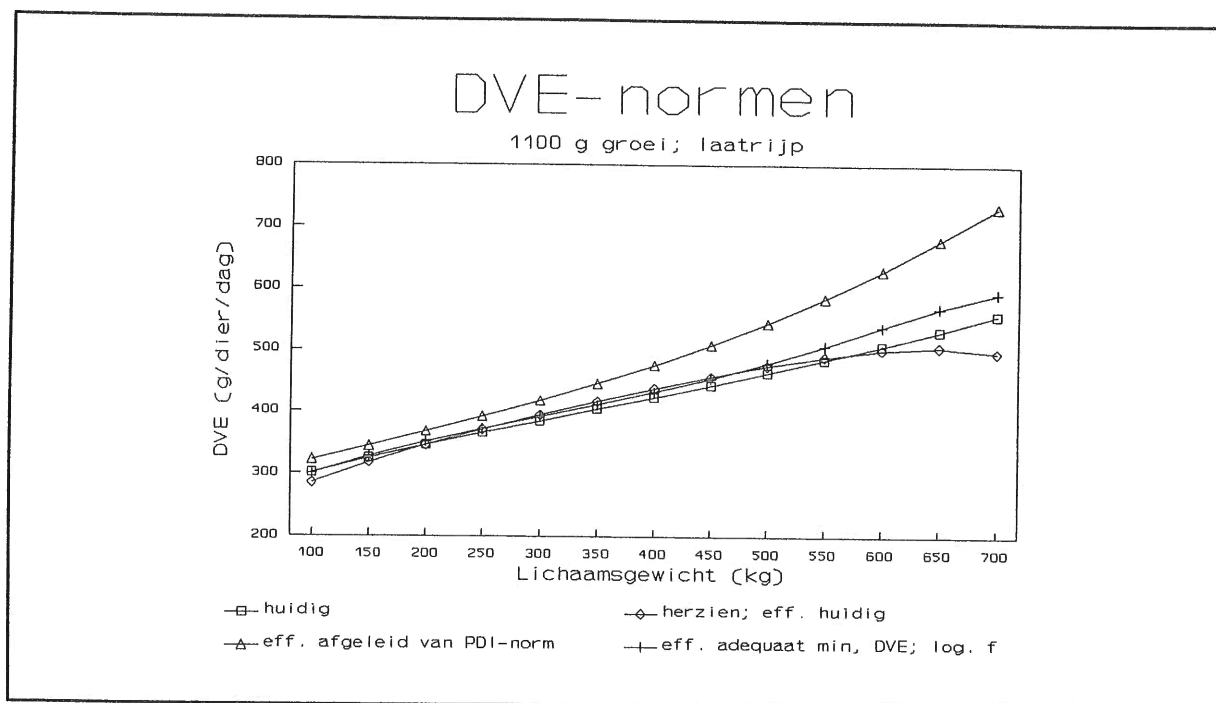
Bijlage 3: Verloop DVE normen bij verschillende berekeningswijzen en verschillende typen dieren

Figuur A. Vroegrijpe type.

Figuur B. Tussentype.

Figuur C. Laatrijpe type.

Bijlage 4: Vergelijking verschillende DVE-berekeningen

Vroegrijpe type

Tussentype

Laatrijpe type

Huidige DVE-behoefte bij verschillende lichaamsgewichten en verschillende groei per dag

DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:								DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:								DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:							
LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	276	298	319	340	361	382	402	100	275	297	319	340	361	382	402	100	279	301	323	345	367	388	409
150	300	322	344	365	386	407	427	150	297	319	341	363	384	405	426	150	302	325	348	371	393	415	437
200	320	342	364	385	406	426	446	200	315	338	360	382	403	424	445	200	323	346	370	393	416	438	460
250	337	360	381	402	423	442	462	250	331	354	376	398	420	440	461	250	342	366	390	414	437	460	483
300	354	376	397	417	437	456	474	300	347	369	392	414	435	455	475	300	360	385	410	434	458	482	505
350	369	391	411	431	449	467	483	350	361	384	406	428	449	469	489	350	378	404	430	455	479	503	527
400	384	405	424	443	459	475	489	400	375	398	420	442	462	482	501	400	397	424	450	475	500	525	549
450	399	418	436	453	467	481	492	450	389	412	434	455	475	494	512	450	416	443	470	497	522	547	572
500	413	431	447	461	473	483	492	500	403	426	447	468	487	506	523	500	435	464	492	519	545	571	596
550	426	443	456	467	476	483	487	550	417	439	461	481	500	517	534	550	456	486	514	542	569	596	621
600	424	437	447	454	458	460	459	600	431	453	474	494	512	528	544	600	478	508	538	567	595	622	648
								650	446	468	488	507	524	539	553	650	501	533	563	593	622	650	677
																700	526	559	591	622	652	680	708

Herziene DVE-behoefte (l); efficiëntie minimaal 40% bij verschillende lichaamsgewichten en verschillende groei per dag

DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:							DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:							DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:									
LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	LG (kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6
100	264	284	304	324	343	362	380	100	261	281	301	320	339	358	377	100	265	285	305	325	345	365	384
150	296	317	338	359	379	399	418	150	290	312	333	353	373	393	413	150	296	318	340	361	383	404	424
200	323	345	367	388	409	429	448	200	314	336	358	379	400	421	441	200	323	346	369	392	414	436	458
250	346	369	391	412	433	453	472	250	335	357	380	401	422	442	462	250	347	371	396	419	443	466	488
300	367	390	412	433	452	471	489	300	353	375	397	419	439	459	479	300	369	395	420	445	469	492	516
350	385	408	428	448	466	484	500	350	368	390	412	432	452	471	489	350	390	417	443	468	493	517	541
400	400	421	440	457	473	487	500	400	380	401	422	441	460	477	493	400	411	438	464	490	515	539	563
450	409	427	443	457	468	478	485	450	388	408	426	444	459	474	487	450	430	457	484	510	535	560	583
500	410	424	434	442	447	449	448	500	390	407	423	437	449	459	467	500	448	475	502	528	553	576	599
550	397	402	404	401	396	386	373	550	384	397	407	415	421	425	426	550	463	491	517	542	566	588	609
600	345	337	324	306	283	256	223	600	362	368	370	369	365	359	349	600	476	502	527	550	572	592	611
								650	313	305	294	278	257	233	204	650	483	507	529	549	567	583	597
																700	479	498	515	529	541	550	557

Bijlage 5: Geadviseerde DVE-giften

Vroegrijpe type

Tussentype

Laatripe type

Herziene DVE-behoefte; efficiëntie afgeleid van adequaat minimum DVE; volgens logistische curve" bij verschillende lichaamsgewichten en verschillende groei per dag.

LG (kg)	DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:						LG (kg)	DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:						LG (kg)	DVE-behoefte (g/dag) bij een GLG (kg/dag) van:								
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5		1,6	1	1,1	1,2	1,3	1,4		1,5	1,6							
100	278	300	321	342	362	382	402	100	279	301	323	344	365	385	406	100	278	300	322	343	364	385	405
150	303	325	347	368	389	409	429	150	305	327	350	371	393	414	435	150	305	328	351	373	396	417	439
200	323	346	367	389	409	429	449	200	325	348	370	393	414	436	456	200	327	351	375	398	421	444	466
250	341	364	385	406	426	446	465	250	342	366	388	411	432	453	474	250	347	372	396	420	444	467	489
300	360	382	403	423	443	461	479	300	360	383	406	428	449	469	489	300	366	392	417	441	465	488	511
350	380	402	422	441	459	476	492	350	378	401	424	445	466	485	504	350	385	412	437	462	486	510	533
400	404	425	444	461	477	492	505	400	399	422	444	465	485	503	520	400	406	432	458	484	508	532	556
450	432	451	468	483	495	505	513	450	425	447	468	488	506	522	537	450	427	455	482	507	532	556	580
500	464	479	491	500	506	509	508	500	456	477	496	513	528	540	551	500	452	480	507	533	558	582	605
550	492	499	501	498	490	477	460	550	490	508	523	534	542	547	549	550	479	508	536	562	586	610	632
600	491	478	457	428	390	345	293	600	518	527	531	530	523	512	496	600	510	539	566	591	615	637	657
								650	503	489	465	433	393	345	288	650	542	570	595	619	640	658	675
																700	569	594	615	633	647	659	668
																750	575	589	599	604	603	599	589
DVE/kVEVI																							
								DVE/kVEVI															
LG (kg)	DVE/kVEVI bij een GLG (kg/dag) van:						1,6	DVE/kVEVI bij een GLG (kg/dag) van:						1,6	DVE/kVEVI bij een GLG (kg/dag) van:						1,6		
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5		1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5		1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5			
100	95	97	98	98	99	99	99	100	97	99	100	101	102	102	102	100	97	98	100	101	102	102	102
150	84	85	86	87	87	87	87	150	85	87	88	89	90	91	91	150	86	88	90	91	92	93	93
200	76	77	78	78	78	78	78	200	78	79	80	81	82	82	82	200	80	81	83	84	85	86	86
250	70	71	71	71	71	71	71	250	72	73	74	75	75	75	75	250	75	76	78	79	80	81	81
300	66	66	66	66	66	66	65	300	67	68	69	70	70	70	70	300	71	72	74	75	76	77	77
350	62	63	63	62	62	61	60	350	64	65	65	65	65	65	65	350	68	69	71	72	73	73	74
400	60	60	60	59	58	57	56	400	62	62	62	62	62	62	61	400	66	67	68	69	70	71	71
450	59	58	57	56	55	53	51	450	60	60	60	60	59	58	57	450	64	65	67	68	68	69	69
500	58	56	55	53	51	48	46	500	59	59	58	58	56	55	53	500	63	65	66	66	67	67	67
550	56	53	51	47	44	41	37	550	59	58	56	55	53	50	48	550	63	64	65	65	65	65	65
600	51	46	41	36	31	26	21	600	57	55	52	49	46	42	39	600	63	63	64	64	64	64	63
								650	50	45	41	36	30	25	20	650	62	61	63	62	62	61	60
																700	61	61	60	59	58	56	54
																750	57	56	54	51	49	46	43

Bijlage 5 (vervolg)

VEVI/DVE										VEVI/DVE										VEVI/DVE									
LG				kVEVI/DVE bij een GLG (kg/dag) van:				LG				kVEVI/DVE bij een GLG (kg/dag) van:				LG				kVEVI/DVE bij een GLG (kg/dag) van:									
(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	(kg)	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6						
100	11	10	10	10	10	10	10	100	10	10	10	10	10	10	10	100	10	10	10	10	10	10	10						
150	12	12	12	12	12	11	11	150	12	11	11	11	11	11	11	150	12	11	11	11	11	11	11						
200	13	13	13	13	13	13	13	200	13	13	12	12	12	12	12	200	13	12	12	12	12	12	12						
250	14	14	14	14	14	14	14	250	14	14	14	13	13	13	13	250	13	13	13	13	13	12	12						
300	15	15	15	15	15	15	15	300	15	15	14	14	14	14	14	300	14	14	14	14	13	13	13						
350	16	16	16	16	16	16	17	350	16	15	15	15	15	15	15	350	15	14	14	14	13	13	13						
400	17	17	17	17	17	18	18	400	16	16	16	16	16	16	16	400	15	15	15	14	14	14	14						
450	17	17	17	18	18	19	20	450	17	17	17	17	17	17	17	450	16	15	15	15	14	14	14						
500	17	18	18	19	20	21	22	500	17	17	17	17	18	18	19	500	16	15	15	15	15	15	15						
550	18	19	20	21	23	25	27	550	17	17	18	18	19	20	21	550	16	16	15	15	15	15	15						
600	20	22	24	27	32	38	48	600	18	18	19	20	22	24	26	600	16	16	16	16	16	16	16						
								650	20	22	25	28	33	40	51	650	16	16	16	16	16	16	17						
																700	16	16	17	17	17	18	18						
																750	18	18	19	19	20	22	23						

Bijlage 6: Rantsoenen vleesstieren tussentype

Voederwaarde per kg droge stof (DS)

	g DS	VEVI	g DVE	g DVE/ kVEVI	g OEB	g RE
Snijmaiskuil (SK)	320	935	46	49	-22	83
Stierenbrok 1 (SB 1)	900	1111	122	110	50	220
Stierenbrok 2 (SB 2)	900	1111	100	90	40	180

Rantsoenen

LG (kg)	GLG (kg)	Rantsoen	kg	kg DS	VEVInu	VEVIher	g DVEnu	g DVEher	g OEB	g RE
150	1,00	SK	7,25	2,32	2170	2170	107	107	-51	193
		SB 1	1,50	1,35	1500	1500	165	165	68	297
		SB 2	0,50	0,45	500	500	45	45	18	81
Totale opname				4,12	4170	4170	317	317	34	571
Berekende behoefte				4,12	3304	3566	297	305		
Totale opn./berekende beh. (%)					126	117	107	104	RE/kg DS: 138	
DVE/kVEVI (behoefte)							90	85		
250	1,20	SK	12,07	3,86	3611	3611	178	178	-85	321
		SB 1	1,50	1,35	1500	1500	165	165	68	297
		SB 2	0,75	0,68	750	750	68	68	27	122
Totale opname				5,89	5861	5861	410	410	10	739
Berekende behoefte				5,89	5528	5255	376	388		
Totale opn./berekende beh. (%)					106	112	109	106	RE/kg DS: 126	
DVE/kVEVI (behoefte)							68	74		
350	1,30	SK	13,90	4,45	4160	4160	205	205	-98	369
		SB 1	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
		SB 2	3,00	2,70	3000	3000	270	270	108	486
Totale opname				7,15	7160	7160	475	475	10	855
Berekende behoefte				7,15	7775	6797	428	445		
Totale opn./berekende beh. (%)					92	105	111	107	RE/kg DS: 120	
DVE/kVEVI (behoefte)							55	65		
450	1,20	SK	17,07	5,46	5107	5107	251	251	-120	453
		SB 1	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
		SB 2	3,00	2,70	3000	3000	270	270	108	486
Totale opname				8,16	8107	8107	521	521	-12	939
Berekende behoefte				8,16	8947	7779	434	468		
Totale opn./berekende beh. (%)					91	104	120	111	RE/kg DS: 115	
DVE/kVEVI (behoefte)							48	60		
550	1,10	SK	19,76	6,32	5913	5913	291	291	-139	525
		SB 1	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
		SB 2	3,00	2,70	3000	3000	270	270	108	486
Totale opname				9,02	8913	8913	561	561	-31	1011
Berekende behoefte				9,02	9928	8809	439	508		
Totale opn./berekende beh. (%)					90	101	128	110	RE/kg DS: 112	
DVE/kVEVI (behoefte)							44	58		

VEVInu: Bij de regel "berekende behoefte" is de VEV-behoefte volgens de huidige norm weergegeven.

VEVIher: Idem volgens de herziene VEV-norm.

DVEnu: Bij de regel "berekende behoefte" is de DVE-behoefte volgens de huidige norm weergegeven.

DVEher: Idem volgens de herziene DVE-norm.

De berekende behoefte heeft betrekking op het vermelde LG en de vermelde GLG.

Bijlage 7: Rantsoenen vleesstieren laatrijpe type

Voederwaarde per kg droge stof (DS)

	g DS	VEVI	g DVE	g DVE/ kVEVI	g OEB	g RE
Snijmaiskuil (SK)	320	935	46	49	-22	83
Stierenbrok 1 (SB 1)	900	1111	133	120	50	230
Stierenbrok 2 (SB 2)	900	1111	100	90	40	180

Rantsoenen

LG (kg)	GLG (kg)	Rantsoen	kg	kg DS	VEVINu	VEVIher	g DVEnu	g DVEher	g OEB	g RE
150	1,00	SK	6,22	1,99	1862	1862	92	92	-44	165
		SB 1	2,00	1,80	2000	2000	240	240	90	414
		SB 2	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
Totale opname				3,79	3862	3862	332	332	46	579
Berekende behoefte				3,79	3304	3532	302	305		
Totale opn./berekende beh. (%)					117	109	110	109	RE/kg DS: 153	
DVE/kVEVI (behoefte)							91	86		
250	1,20	SK	10,60	3,39	3171	3171	156	156	-75	281
		SB 1	1,50	1,35	1500	1500	180	180	68	311
		SB 2	0,75	0,68	750	750	68	68	27	122
Totale opname				5,42	5421	5421	404	404	20	713
Berekende behoefte				5,42	5489	5095	390	396		
Totale opn./berekende beh. (%)					99	106	103	102	RE/kg DS: 132	
DVE/kVEVI (behoefte)							71	78		
350	1,30	SK	12,12	3,88	3625	3625	178	178	-85	322
		SB 1	0,50	0,45	500	500	60	60	23	104
		SB 2	2,50	2,25	2500	2500	225	225	90	405
Totale opname				6,58	6625	6625	463	463	27	830
Berekende behoefte				6,58	7611	6428	455	462		
Totale opn./berekende beh. (%)					87	103	102	100	RE/kg DS: 126	
DVE/kVEVI (behoefte)							60	72		
450	1,30	SK	15,03	4,81	4496	4496	221	221	-106	399
		SB 1	0,50	0,45	500	500	60	60	23	104
		SB 2	2,50	2,25	2500	2500	225	225	90	405
Totale opname				7,51	7496	7496	506	506	7	908
Berekende behoefte				7,51	9273	7506	497	507		
Totale opn./berekende beh. (%)					81	100	102	100	RE/kg DS: 121	
DVE/kVEVI (behoefte)							54	68		
550	1,20	SK	17,51	5,60	5238	5238	258	258	-123	465
		SB 1	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
		SB 2	3,00	2,70	3000	3000	270	270	108	486
Totale opname				8,30	8238	8238	528	528	-15	951
Berekende behoefte				8,30	10137	8284	514	536		
Totale opn./berekende beh. (%)					81	99	103	99	RE/kg DS: 115	
DVE/kVEVI (behoefte)							51	65		
650	1,05	SK	19,70	6,30	5894	5894	290	290	-139	523
		SB 1	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
		SB 2	3,00	2,70	3000	3000	270	270	108	486
Totale opname				9,00	8894	8894	560	560	-31	1009
Berekende behoefte				9,00	10454	8900	517	556		
Totale opn./berekende beh. (%)					85	100	108	101	RE/kg DS: 112	
DVE/kVEVI (behoefte)							49	62		

Voor een verklaring van de afkortingen VEVInu, VEVlher, DVEnu, DVEher en de "Berekende behoefte" zie Bijlage 6.

Bijlage 8: Vergelijking van de berekening van de energiewaarden van mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders (energiewaarden in MJ of dimensioneloos).

Berekening van VEVI

a. Berekening van de GE (bruto energie)

$$GE = 24,14 \cdot RE + 36,61 \cdot RVET + 20,92 \cdot RC + 16,99 \cdot OK - 0,62 \cdot SUI^{1)}$$

¹⁾: alleen bij SUI > 80 g/kg luchtdroge stof

b. Berekening van de ME (metabole energie)

$$ME = 15,90 \cdot VRE + 37,66 \cdot VRVET + 13,81 \cdot VRC + 14,64 \cdot VOK - 0,62 \cdot SUI^{1)}$$

¹⁾: alleen bij SUI > 80 g/kg luchtdroge stof

$$\begin{aligned} VRE &= VCRE \cdot RE \\ VRVET &= VCRVET \cdot RVET \\ VRC &= VCRC \cdot RC \\ VOK &= VCOK \cdot OK \end{aligned}$$

Voor de berekening zijn voor RE, RVET, RC en OK de gehalten en voor VCRC, VCRVET, VCRC en VCOK zijn verteringscoëfficiënten gebruikt zoals deze in de Veevoedertabel 1991 zijn vermeld.

c. Berekening van de factor q

$$q = ME/GE \cdot 100$$

d. Berekening van VEVI

$$VEVI = k_{mf} \cdot ME/6,908$$

$$VEVI = \frac{k_f}{\frac{k_f - k_m}{APL \cdot k_m} + 1} \cdot \frac{ME}{6,908}$$

$$\begin{aligned} k_m &= 0,00287 \cdot q + 0,554 \\ k_f &= 0,0078 \cdot q + 0,006 \end{aligned}$$

Berekening van UFV

a. Berekening van de GE (bruto energie)

$$GE = 23,85 \cdot RE + 40,04 \cdot RVET + 17,74 \cdot (OS - RE - RVET)$$

b. Berekening van de ME (metabole energie)

$$\begin{aligned} dE (\%) &= VOS (\%) - 2,85 \\ &+ 0,098 \cdot RVET_{OS} (\%) \\ &+ 0,0030 \cdot RE_{OS} (\%) \end{aligned}$$

dE = verteerbaarheid van de GE
VOS is berekend door sommering van VRE + VRVET + VRC + VOK (zie voor berekening van deze componenten de Nederlandse berekeningswijze)

$$DE = GE \cdot dE$$

$$ME/DE = 0,8417 - 9,9 \cdot 10^{-5} \cdot RC_{OS} - 1,96 \cdot 10^{-4} \cdot RE_{OS} + 0,022 \cdot NA$$

NA = niveau d'alimentation (voerniveau); voor mengvoedergrondstoffen en vochtrijke krachtvoerders is hiervoor de factor 1,5 aangehouden.

$$ME = DE \cdot (ME/DE)$$

c. Berekening van de factor q

$$q = ME/GE$$

d. Berekening van UFV

$$UFV = k_{mf} \cdot ME/7615$$

$$UFV = \frac{k_f}{\frac{k_f - k_m}{APL \cdot k_m} + 1} \cdot \frac{ME}{7615}$$

$$\begin{aligned} k_m &= 0,287 \cdot q + 0,554 \\ k_f &= 0,78 \cdot q + 0,006 \end{aligned}$$

Opmerking: Omdat de "Franse" q-waarde een factor 100 kleiner is, zijn de coëfficiënten waarmee q wordt vermenigvuldigd ter berekening van k_f en k_m een factor 100 groter.

Bijlage 9: Berekening van de VEVI- en UFV-waarde van snijmais en graskuil (energie-waarden in MJ of dimensieloos; per kg DS)

Berekening van VEVI

a. Berekening van de GE (MJ/kg DS)

$$GE_{\text{snijmais}} = 19,46 - 0,01946 \cdot RAS$$

$$GE_{\text{graskuil}} = 24,14 \cdot RE + 36,61 \cdot RVET + 20,92 + 16,99 \cdot OK - 0,62 \cdot SUI^1)$$

¹⁾: alleen bij SUI > 80 g/kg luchtdroge stof

b. Berekening van de ME

$$ME_{\text{snijmais}} = 0,0155 \cdot VOS$$

$$ME_{\text{graskuil}} = 0,0142 \cdot VOS + 0,00418 \cdot VRE \quad (\text{bij } VOS/VRE \leq 7)$$

VOS is in deze publikatie als volgt berekend:

$$VRE = VCRE \cdot RE$$

$$VRVET = VCRVET \cdot RVET$$

$$VRC = VRCR \cdot RC$$

$$VOK = VCOK \cdot OK$$

Alle gehalten in g/kg DS

Zie voor de gebruikte gehalten voor de Weende parameters en voor de gebruikte verteringscoëfficiënten het databestand in bijlage 12 (voor snijmais) en 13 (voor graskuil)

c. Berekening van q en VEVI

Deze berekeningen werden op dezelfde manier uitgevoerd als vermeld in de punten c. en d. van bijlage 8.

Berekening van UFV

a. Berekening van de GE (MJ/kg DS)

$$GE_{\text{OSsnijmais}} = \begin{matrix} 19,57 & (\text{bij } DS > 31 \%) \\ 19,97 & (\text{bij } DS < 31 \%) \end{matrix}$$

$$GE_{\text{graskuil}} = (16,36 + 0,0105 \cdot RE_{\text{OS}} + 0,710 \cdot pH) \cdot OS/1000$$

(voor graskuil: bij DS < 300 g/kg)

voor graskuil wordt bij DS > 300 g/kg dezelfde formule gebruikt, maar wordt vermenigvuldigd met een factor 1,03

$$GE_{\text{DS}} = GE_{\text{OS}} \cdot (OS/1000)$$

b. Berekening van de ME

$$dE_{\text{snijmais}} = 1,001 \cdot VC_{\text{OS}}/100 - 0,0286$$

$$dE_{\text{graskuil}} = 1,0263 \cdot VC_{\text{OS}} - 0,05723$$

$$DE = GE \cdot dE$$

$$ME/DE = 0,8417 - 9,9 \cdot 10^{-5} \cdot RC_{\text{OS}} - 1,96 \cdot 10^{-4} \cdot RE_{\text{OS}} + 0,0221 \cdot NA$$

NA (niveau d'alimentation, voerniveau) = VOS opname / 23

(VOS opname in g/w^{0,75})

Aangezien de hamels waarmee de verteringsproeven zijn uitgevoerd, op onderhoudsniveau werden gevoerd (d.w.z. 1 kg DS per dag) zijn voor NA de volgende gegevens aangehouden: 1 kg DS aan snijmais komt bij een RAS-gehalte van 70 g/kg DS overeen met een OS-opname 930 g; voor de berekening van de VOS-opname is gebruik gemaakt van de VCOS van de betreffende waarneming; de gebruikte hamels wogen 75 - 80 kg; voor W^{0,75} is daarom aangehouden 25,5.

Voor NA gold dus:

$$NA = 930 \cdot (VCOS/100) \cdot 25,5 / 23$$

Bij graskuil is gerekend met de werkelijke OS-opname.

$$ME = DE \cdot (ME/DE)$$

Berekening van q en UFV

Deze berekeningen werden op dezelfde manier uitgevoerd als vermeld in de punten c. en d. van bijlage 8.

Bijlage 10:   Vergelijking van de DVE- en PDI-berekeningen.

Berekening van DVE-nl

Berekening van DVE-fr

a. Berekening van RE

$$RE = 6,25 * N$$

$$RE = 6,25 * N$$

b. Berekening van darmverteerbaar voereiwit (DVBE)

Ruwvoerders:

$$\%BRE = Fr + (Fd - Fs) * 4,5 / (k_d + 4,5)$$

Alle voeders:

$$\%BRE = Fr + (Fd - Fs) * 6 / (k_d + 6)$$

Krachtvoerders:

$$\%BRE = Fr + (Fd - Fs) * 6 / (k_d + 6)$$

In Bull. Tech. nr. 70 (dec. 1987), INRA wordt gesteld dat voor ruwvoerders een passage-snelheid van 3 % wordt aangehouden; in werkelijkheid hanteert men voor alle voeders een waarde van 6 %.

Fr = Onverteerbare fractie

Fd = Potentieel verteerbare fractie

Fs = Oplosbare fractie

k_d = Afbraakconstante (%)

In de vergelijkende berekeningen is voor de berekening van DVE-nl en DVE-nl/fr voor %BRE uitgegaan van de tabelwaarden van de Veevoedertabel 1994. Voor de berekening van DVE-fr zijn de waarden uit Ruminant Nutrition gebruikt.

$$BRE = 1,11 * RE * \%BRE/100$$

$$BRE = 1,11 * RE * \%BRE/100$$

$$DVBE = BRE * \%DVBE/100$$

$$DVBE = BRE * \%DVBE/100$$

(In het PDI-systeem wordt DVBE afgekort als PDIA)

Voor %DVBE zijn tabelwaarden gebruikt, op dezelfde manier als hierboven voor %BRE is aangegeven.

c. Berekening van darmverteerbaar microbieel eiwit (DVME)

$$MREE = 0,150 * FOS$$

$$MREE = 0,145 * FOS$$

(MREE = microbieel ruw eiwit op basis van energie)

$$FOS = VOS - (RE * \%BRE/100) - RVET - (ZET * \%BZET/100 - 0,5 * FP)$$

$$FOS = VOS - (RE * \%BRE/100) - RVET - FP$$

In het PDI-systeem wordt voor de berekening van de FOS niet integraal rekening gehouden met de hoeveelheid bestendig zetmeel. Voor de volgende produkten wordt, in verband met incomplete afbraak van zetmeel in de pens, een correctie op de FOS toegepast: Mais: er wordt gerekend met $FOS * 0,80$ Gierst, sorghum en rijst: er wordt gerekend met $FOS * 0,70$

$$DVME = 0,75 * 0,85 * MREE$$

$$DVME = 0,8 * 0,8 * MREE$$

(In het Franse PDI-systeem wordt MREE afgekort als PDIME)

d. Berekening van darmverteerbaar metabool faecaal eiwit (DVMFE)

$$\text{ODS} = \text{DS} - \text{VOS} - \text{VRAS}$$

$$\text{DVMFE} = 0,075 * \text{ODS}$$

Opm.: Voor de verteerbaarheid van RAS is per voedermiddel een verteringscoëfficiënt vastgesteld; voor ieder voedermiddel geldt tevens een maximale waarde voor de aftrekpost VRAS (MVRAS)

In het PDI-systeem worden de endogene eiwitverliezen niet verwerkt in de voeder waardering maar in de behoeftenormen. Om echter DVE-fr met DVE-nl te kunnen vergelijken, wordt de toe te passen correctie voor DVMFE op dezelfde manier berekend als voor het DVE-systeem van toepassing is.

e. Berekening van het darmverteerbaar eiwit (DVE)

$$\text{DVE} = \text{DVBE} + \text{DVME} - \text{DVMFE}$$

$$\text{DVE} = \text{DVBE} + \text{DVME} - \text{DVMFE}$$

Bijlage 11: Vergelijking van de VEVI-nl en VEVI-fr waarden voor enkele mengvoeders voor vleesstieren.

Meng- voer	Samenstelling	CVB-code grondstof	%	Per kg grondstof		Bijdrage aan mengvoer		
				VEVI-nl	VEVI-fr	RVET	VEVI-nl	VEVI-fr
1	Lupinen	2004.001/1	6,3	1218	1254	3	77	79
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	25	1040	1066	10	260	267
	Kokosschilfers	3015.401/2	10	1234	1161	12	123	116
	Palmpitschilfers	3001.401/1	10	997	912	9	100	91
	Lijnzaad	3006.000/0	5	1797	1501	18	90	75
	Braz. Sojaschroot	3012.407/2	26,6	1071	1147	5	285	305
	Duitse Bietenpulp	4004.209/4	3,5	1010	1077	0	35	38
	Rietmelasse	7002.210/2	4	701	754	0	28	30
	Vinasse	4004.306/1	4	686	729	0	27	29
	Diversen	-	5,6	0	0	0	0	0
Totaal			100			57	1025	1030
2	Lupinen	2004.001/1	5	1218	1254	3	61	63
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	15	1040	1066	6	156	160
	Kokosschilfers	3015.401/2	10	1234	1161	12	123	116
	Palmpitschilfers	3001.401/1	10	997	912	9	100	91
	OO-Raapzaadschr.	3009.407/1	5	827	851	1	41	43
	Getoaste Sojab.	3012.616/1	5,6	1459	1354	11	82	76
	Braz. Sojaschroot	3012.407/2	24,4	1071	1147	4	261	280
	Sojahullen	3012.505/2	2,4	901	933	0	22	22
	Duitse Bietenpulp	4004.209/4	5	1010	1077	0	50	54
	Citruspulp	6022.305/0	5	1062	11024	1	53	55
	Rietmelasse	7002.210/2	6,5	701	754	0	46	49
	Diversen	-	6,1	0	0	0	0	0
Totaal			100			49	995	1009
3	Gerst	1005.000/0	10	1065	1091	2	107	109
	Lupinen	2004.001/1	5	1218	1254	3	61	63
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	17,8	1040	1066	7	185	190
	Palmpitschilfers	3001.401/1	17,5	997	912	16	174	160
	Lijnzaad	3006.000/0	0,7	1797	1501	2	13	11
	Maiskiemschroot	1002.418/0	10	1032	1066	3	103	107
	Bietenpulp	4004.209/1	14,6	1003	1057	1	146	154
	Citruspulp	6022.305/0	5	1062	1104	1	53	55
	Sojahullen	3012.505/2	10	1018	1046	3	124	105
	Rietmelasse	7002.210/2	7	701	754	0	49	53
	Diversen	-	2,4	0	0	0	0	0
Totaal			100			38	993	1005
4	Lupinen	2004.001/1	5	1218	1254	3	61	63
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	28,5	10490	1066	11	296	304
	Palmpitschilfers	3001.401/1	20	997	912	18	199	182
	Lijnzaad	3006.000/0	1,3	1797	1501	5	23	20
	Bietenpulp	4004.209/1	10	1003	1057	1	100	106
	Citruspulp	6022.305/0	10	1062	1104	2	106	110
	Rietmelasse	7002.210/2	7	701	754	0	49	53
	Sojahullen	3012.505/1	15,8	1018	1046	5	161	165
	Diversen	-	2,4	0	0	0	0	0
Totaal			100			44	996	1003

Bijlage 12: Snijmais, ingekuild (databestand aangereikt door IVVO-DLO)

Proef	GE-bep	OS	RE	RVET	RC	OK	VEVfr ¹⁾ _{gec.}	VEI-nl	VEI-nl -/ VEI-fr _{gec.}
1149	0	934	98	30	227	579	826,7	874,9	48,2
1150	0	938	100	60	237	541	921,0	970,1	49,1
1151	0	945	105	61	221	558	854,0	903,0	49,0
1181	0	899	82	0	247	570	744,4	792,1	15,3
1191	0	934	94	36	226	578	842,1	888,6	46,5
1192	0	932	82	28	234	588	781,9	826,9	45,0
1325	18255	950	83	32	185	650	878,6	913,8	35,2
1326	17970	945	71	32	179	663	954,1	981,4	27,3
1327	17995	957	83	34	152	688	1058,4	1060,7	2,3
1328	18753	936	95	30	216	595	839,4	884,6	45,2
1350	18092	943	81	34	203	625	1001,2	1034,8	33,6
1380	18535	949	86	33	215	615	933,5	973,3	39,8
1399	18190	947	84	32	208	623	744,4	786,6	42,2
1400	18290	945	84	30	185	646	868,0	887,2	19,2
1401	18860	948	91	36	221	600	861,6	905,9	44,3
1402	18940	952	73	33	198	648	892,1	925,7	33,6
1429	18630	948	96	38	175	639	918,8	937,9	19,1
1433	18870	948	84	33	195	636	899,3	935,9	36,6
1502	17698	935	92	27	211	605	810,6	854,5	43,9
1503	18272	929	94	27	215	593	768,9	814,8	45,9
1504	18046	929	93	29	208	599	803,2	847,1	43,9
1505	17866	928	93	26	224	585	740,3	787,6	47,3
1506	18866	933	97	22	227	587	712,9	762,0	49,1
1507	17891	937	98	20	212	607	802,5	848,6	46,1
1541	18581	945	93	26	231	595	901,1	947,0	45,9
1542	17706	941	86	28	202	625	942,1	979,3	37,2
1544	18529	945	88	28	209	620	900,6	940,9	40,3
1563	18805	949	78	23	210	638	820,3	859,5	39,2
1564	18766	950	86	26	231	607	772,0	817,8	45,8
1570	18560	944	79	22	210	633	752,1	778,5	26,4
1571	18048	949	78	21	204	646	833,7	855,6	21,9

1): VEVl-fr_{gec.} betekent dat de berekende waarde voor VEVl-fr met 5 % is verlaagd, in verband met een veronderstelde interactie tussen krachtvoercomponen ten en graanrijk ruwvoer in vleesveerantsoenen (zie verder paragraaf .2.2)

Bijlage 13: Kuilgras (databestand aangereikt door IVVO-DLO)

	g/kg	g/kg DS				kJ/kg DS				%				per kg DS			
		DS	pH	OS	RE	RVET	RC	OK	GE	VCOS	VCRE	VCRVET	VCRC	VCOK	VEVI-fr	VEVI-nl	VEVI-nl -/-
1514	Waiboerhoeve	164	4,1	825	203	53	218	351	16523	81,1	79,0	77,0	86,6	79,6	919	1010	91
1518	Waiboerhoeve	208	4,3	859	177	34	288	360	18686	71,1	71,2	72,8	75,7	67,3	830	772	-58
1554	Waiboerhoeve	217	4,7	815	219	53	222	321	18008	76,5	76,0	76,6	83,6	71,9	895	871	-24
1555	De Vlierd	199	5,3	892	175	64	317	336	19952	71,9	74,0	73,5	76,2	66,5	905	863	-42
1556	Waiboerhoeve	204	4,4	869	242	59	234	334	18948	81,9	80,7	75,0	86,8	80,4	1060	1035	-25
1460	IVVO	344	4,6	882	155	40	283	404	19041	68,7	59,7	66,4	75,5	67,6	809	755	-54
1515	Waiboerhoeve	352	4,2	849	207	32	195	415	17481	73,8	71,0	72,8	80,1	72,3	833	838	5
1516	De Vlierd	328	4,3	912	167	40	240	465	19481	76,1	70,6	66,8	77,5	78,1	999	919	-80
1517	De Vlierd	299	5,1	920	181	46	268	425	18610	75,3	71,9	65,2	76,4	77,1	928	950	22
1519	Waiboerhoeve	297	4,2	888	186	38	282	382	18665	70,4	74,0	62,9	71,3	68,6	818	799	-19
1599	De Visser	256	4,4	845	196	44	212	393	18283	76,0	74,7	63,0	77,1	77,4	917	859	-58
1621	IVVO	259	4,1	872	207	50	185	430	18829	79,5	78,9	66,1	79,4	81,4	1028	968	-60
1323	IVVO	674	5,8	884	221	41	253	369	18531	71,7	68,8	60,9	77,5	70,6	830	826	-4
1324	IVVO	616	5,6	910	164	30	284	432	18272	72,2	66,4	54,4	76,5	72,7	848	841	-7
1348	IVVO	489	4,9	896	223	44	228	401	18928	77,4	75,5	68,3	79,0	78,4	976	952	-24
1349	IVVO	546	5,2	904	200	41	203	460	19958	75,4	63,4	59,8	77,4	81,1	1000	880	-120
1393	IVVO	501	4,8	873	211	43	265	354	17933	73,6	73,2	68,2	79,2	70,2	841	870	29
1395	IVVO	444	4,7	868	202	47	236	383	18246	78,6	75,6	67,5	83,3	78,7	967	951	-16
1431	IVVO	590	5,2	891	224	47	268	352	18520	71,4	72,8	59,9	75,1	69,1	821	841	20
1456	De Waag	502	6	931	122	33	311	465	19217	74,9	58,1	61,0	77,8	78,2	966	897	-69
1457	De Waag	389	5	846	192	42	257	355	18573	75,4	70,2	61,2	83,8	73,9	911	831	-80
1458	IVVO	477	4,8	877	149	38	284	406	18301	73,5	65,7	65,3	75,5	75,7	876	841	-35
1459	IVVO	502	5,2	893	131	31	290	441	19506	69,3	54,4	58,3	72,7	72,3	851	741	-110
1461	Minderh.Hoeve	486	5,6	893	125	32	304	432	17602	70,7	60,5	62,6	71,4	73,8	795	816	21
1495	IVVO	373	4,5	883	196	36	287	364	18581	71,3	72,6	70,2	75,1	67,6	827	813	-14
1496	IVVO	513	5,7	876	228	44	215	389	18087	79,0	69,8	66,6	84,2	83,1	962	972	10
1565	IVVO	480	5,3	890	230	41	247	372	18950	74,0	74,9	63,3	78,3	71,8	896	870	-26
1601	De Visser	433	4,6	863	200	46	233	384	18537	75,0	75,2	63,8	77,1	74,9	906	866	-40
1620	IVVO	501	4,4	867	204	47	231	385	18863	77,4	76,4	65,5	82,2	76,6	974	910	-64
1622	IVVO	520	5,1	860	213	45	221	381	18397	76,6	76,3	63,7	82,7	74,7	930	892	-38

Bijlage 13 (vervolg)

	g/kg	g/kg DS					kJ/kg DS			%					per kg DS			
		DS	pH	OS	RE	RVET	RC	OK	BE	VCOS	VCRE	VCRVET	VCRC	VCOK	VEVI-fr	VEVI-nl	VEVI-nl -/- VEVI-fr	
1623	IVVO	479	4	863	197	49	234	383	18356	77,8	77,0	65,2	81,8	77,3	957	926	-31	
1444	IVVO	337	0	864	169	39	223	433	17799	76,9	70,4	61,7	78,8	79,9	924	900	-24	
1497	IVVO	334	0	793	167	39	244	343	17301	63,6	63,1	66,9	67,1	61,1	632	615	-17	
1557	Bosmazatthe	250	0	779	211	45	194	329	16836	76,3	77,0	74,6	82,2	72,5	835	826	-9	
1600	De Visser	272	0	811	186	47	209	369	17526	75,6	74,1	68,3	77,8	75,9	869	834	-35	
1616	IVVO	254	0	855	181	48	248	378	18189	78,6	76,0	68,1	83,9	77,6	968	930	-38	
1617	IVVO	263	0	869	185	45	243	396	18345	80,1	76,7	63,3	84,5	81,0	1011	963	-48	
1618	IVVO	252	0	870	215	52	190	413	19207	76,4	77,4	62,0	74,9	78,5	974	900	-74	
1619	IVVO	242	0	866	212	55	180	419	19327	78,7	77,8	69,8	78,4	80,6	1035	949	-86	
1343	Wageningen	498	0	861	82	25	307	447	17226	59,7	48,1	46,7	60,6	62,0	585	581	-3	
1432	IVVO	764	0	880	235	35	256	354	18250	72,8	71,0	53,1	79,0	71,4	833	829	-4	
1434	IVVO	492	0	891	215	44	268	364	17762	70,4	72,0	65,7	73,9	67,3	771	845	74	
1494	IVVO	472	0	835	204	34	262	335	17447	72,7	71,2	69,9	79,4	68,9	796	798	2	
1530	LUW	688	0	878	83	15	308	472	16870	57,4	52,5	49,7	49,2	63,9	535	563	28	
1531	IVVO	368	0	678	146	22	192	318	14142	63,1	62,7	60,6	70,0	59,4	508	509	1	

Bijlage 14: Vergelijking van de DVE-nl en DVE-nl/fr en DVE-fr waarden voor enkele mengvoeders voor vleesstieren.

Meng- voer	Samenstelling	CVB-code grondstof	%	Per kg grondstof			Bijdrage aan mengvoer		
				DVE-nl	DVEI-nl/fr	DVE-fr	DVE-nl	DVEI-nl/fr	DVE-fr
1	Lupinen	2004.001/1	6,3	128	128	69	8,1	8,0	4,3
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	25	100	101	97	24,9	25,2	24,2
	Kokosschilfers	3015.401/2	10	147	146	139	14,7	14,6	13,9
	Palmpitschilfers	3001.401/1	10	98	97	110	9,8	9,7	11,0
	Lijnzaad	3006.000/0	5	65	65	39	3,3	2,0	3,2
	Braz. Sojaschroot	3012.407/2	26,6	232	231	214	61,8	61,4	56,9
	Duitse Bietenpulp	4004.209/4	3,5	84	82	93	2,9	3,3	2,9
	Rietmelasse	7002.210/2	4	38	37	37	1,5	1,5	1,5
	Vinasse	4004.306/1	4	37	36	36	1,5	1,4	1,4
	Diversen	-	5,6	0	0	0	0	0	0
	Totaal		100				128,6 (100)	127,9 (99,5)	118,4 (92,1)
2	Lupinen	2004.001/1	5	128	128	69	6,4	6,4	32,4
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	15	100	101	97	15,0	15,12	14,5
	Kokosschilfers	3015.401/2	10	147	146	139	14,7	14,6	13,9
	Palmpitschilfers	3001.401/1	10	98	97	110	9,8	9,7	11,0
	OO-Raapzaadschr.	3009.407/1	5	130	128	116	6,5	6,4	5,8
	Getoaste Sojab.	3012.616/1	5,6	161	160	192	9,0	9,0	10,7
	Braz. Sojaschroot	3012.407/2	24,4	232	231	214	56,7	56,3	52,2
	Sojahullen	3012.505/2	2,4	81	79	83	1,9	1,9	2,0
	Duitse Bietenpulp	4004.209/4	5	84	82	93	4,2	4,1	4,7
	Citruspulp	6022.305/0	5	74	72	70	3,7	3,6	3,5
	Rietmelasse	7002.210/2	6,5	38	37	37	2,5	2,4	2,4
	Diversen	-	6,1	0	0	0	0	0	0
	Totaal		100				130,4 (100)	129,5 (99,3)	124,2 (95,2)
3	Gerst	1005.000/0	10	84	87	77	8,4	8,7	7,7
	Lupinen	2004.001/1	5	128	128	69	6,4	6,4	3,4
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	17,8	100	101	97	17,8	18,0	17,2
	Palmpitschilfers	3001.401/1	17,5	98	97	110	17,2	17,0	19,2
	Lijnzaad	3006.000/0	0,7	65	65	39	0,5	0,5	0,3
	Maaskiemschroot	1002.418/0	10	106	111	130	10,6	11,1	13,0
	Bietenpulp	4004.209/1	14,6	99	97	86	14,4	14,1	12,6
	Citruspulp	6022.305/0	5	74	72	70	3,7	3,6	3,5
	Sojahullen	3012.505/2	10	95	93	98	9,5	9,3	9,8
	Rietmelasse	7002.210/2	7	39	37	37	2,7	2,6	2,6
	Diversen	-	2,4	0	0	0	0	0	0
	Totaal		100				91,1 (100)	91,2 (100,1)	89,3 (98,0)
4	Lupinen	2004.001/1	5	128	128	69	6,4	6,4	3,4
	Maisglutenvoermeel	1002.205/1	28,5	100	101	97	28,4	28,8	27,6
	Palmpitschilfers	3001.401/1	20	98	97	110	19,7	19,4	22,0
	Lijnzaad	3006.000/0	1,3	65	65	39	0,8	0,8	0,5
	Bietenpulp	4004.209/1	10	99	97	86	9,9	9,7	8,6
	Citruspulp	6022.305/0	10	74	72	70		7,4	7,27,0
	Rietmelasse	7002.210/2	7	38	37	37	2,7	2,6	2,6
	Sojahullen	3012.505/1	15,8	95	93	98	15,0	14,7	15,4
	Diversen	-	2,4	0	0	0	0	0	0
	Totaal		100				90,3 (100)	89,6 (99,2)	87,1 (95,5)

Bijlage 15: Snijmais, ingekuild (databestand aangereikt door IVVO-DLO)

Proef	DVE-waarde (g/kg DS)			DVE-nl minus DVE-fr (g/kg DS)
	DVE-nl	DVE-nl/fr	DVE-fr	
1325	44,6	46,9	44,7	-0,1
1326	46,4	49,6	47,7	-1,3
1327	49,4	58,2	56,0	-6,6
1328	48,8	47,3	44,7	4,1
1350	55,3	55,7	53,5	1,8
1380	51,9	52,1	49,8	2,1
1399	33,7	36,7	34,4	-0,7
1400	40,4	45,1	42,9	-2,5
1401	46,8	47,6	45,2	1,6
1402	42,1	45,6	43,6	-1,5
1502	42,8	44,5	42,0	0,8
1503	40,1	41,6	39,1	1,0
1504	40,9	43,9	41,4	-0,5
1505	38,1	39,2	36,8	1,3
1506	40,8	38,3	35,8	5,0
1541	54,1	52,2	49,7	4,4
1542	52,3	53,0	50,7	1,6
1544	48,9	50,5	48,1	0,8
1563	41,5	42,2	40,2	1,3
1564	41,0	40,3	38,0	3,0
1570	33,2	35,8	33,7	-0,5
1571	39,2	42,1	40,0	-0,8

Bijlage 16: Voorbeeldberekening van de VEVI- en DVE-behoefte volgens de in dit rapport beschreven wijze.

Uitgangspunten: Type (1 = vroeg; 2 = midden; 3 = laat):		2	
Lichaamsgewicht (LG)		350.0 kg	
Groei Lichaamsgewicht (GLG)		1.3 kg	
Berekeningen:	Lichaamsgewicht begin (LG ₀)	200 kg	Tabel 1.1
	Lichaamsgewicht eind (LG ₁)	550 kg	Tabel 1.1
	Maag/darminhoud begin (MDI ₀)	20 %	Tabel 1.1
	Maag/darminhoud eind (MDI ₁)	12 %	Tabel 1.1
	Leeg lichaamsgewicht begin (LLG ₀)	160.0 kg	berekend (= LG ₀ * (100 - MDI ₀))
	Leeg lichaamsgewicht eind (LLG ₁)	484.0 kg	berekend (= LG ₁ * (100 - MDI ₁))
	a ₀	-0.7223	F1.2 of Tabel 1.3
	a ₁	1.0942	F1.1 of Tabel 1.3
	Vetgewicht begin (VG ₀)	6.5 %	Tabel 1.1
	Vetgewicht eind (VG ₁)	17.0 %	Tabel 1.1
	b ₀	-5.7541	F2.4 of Tabel 1.3
	b ₁	1.3708	F2.1 of Tabel 1.3
	b ₂	0.0442	F2.2 of Tabel 1.3; bij laatrijp type b ₂ = 0
	Leeg Lichaamsgewicht (LLG)	295.2 kg	F1
	Groei Leeg Lichaamsgewicht (GLLG)	1.20 kg	F1.3
	Vetgewicht (VG)	32.22 kg	F2
	p ₁	1.4079	Tabel 1.1
	p ₂	0.0038	Tabel 1.1
	Referentie GLG (GLG _r)	1.12822 kg	F3.1
	Referentie GLLG (GLLG _r)	1.04108 kg	F4
	Referentie vetaanzet (VA _r)	0.21 kg	F5
	Vetaanzet (VA)	0.275 kg	F6
	Vetvrij gewicht (VVG)	262.9 kg	berekend (VVG = LLG - VG)
	Eiwit gewicht (EG)	56.5 kg	F7
	Eiwitaanzet (EA)	0.21304 kg	F8
	Netto energie onderhoud (NE _m)	29811 kJ	F9.1
	Netto energie groei (NE _g)	15691 kJ	F10
	Ep	0.311	F14
	K _g	0.469	F13
	q	63.0	zie paragraaf 1.1.4.3.1
	k _m	0.735	F12.2
	k _f	0.497	F12.3
	APL	1.5	constante waarde aangehouden
	k _{mf}	0.634	F12.1
	NE	46950 kJ	F12
	VEVI-behoefte	6796	F15
	DVE onderhoud (DVE _m)	86.8	F17
	C	0.69639	Tabel 1.6
	B	-0.008104	Tabel 1.6
	M	567.58	Tabel 1.6
	Ke	0.594	F16
	DVE eiwitaanzet (DVE _g)	358,4	F18
	DVE behoefte	445 g	F19

Bijlage 17: Overzicht van de formules voor het berekenen van de VEVI- en DVE-behoefte van vleesstieren

De a- en b-coëfficiënten in onderstaande formules kunnen voor de relevante typen uit Tabel 1.3 (Blz. 12) afgelezen worden of met de formules F1.X en F2.X op Blz. 11 en 12 worden berekend.

De p-coëfficiënten staan in Tabel 1.1 (Blz. 10).

De waarde van de coëfficiënten C, B en M in de formule voor de berekening van de efficiëntie staat in Tabel 1.6 (Blz. 19).

Formules voor de berekening van de vet- en eiwitaanzet:

$LLG = \exp(a_0 + a_1 * \ln LG)$	(kg)	[F1]
$GLLG = (LLG/LG) * a_1 * GLG$	(kg/dag)	[F1.3]
$VG = \exp(b_0 + b_1 * \ln LLG + b_2 * (\ln LLG)^2)$	(kg)	[F2]
$GLG_r = dLG/dt = p_2 * LG * \ln(LG_0 * \exp(p_1)/LG)$	(kg/dag)	[F3.1]
$GLLG_r = (LLG/LG) * a_1 * GLG_r$	(kg/dag)	[F4]
$VA_r = VG / LLG * (b_1 + 2 * b_2 * \ln LLG) * GLLG_r$	(kg/dag)	[F5]
$VA = VA_r / GLLG_r^{1,8} * GLLG^{1,8}$	(kg/dag)	[F6]
$EG = 0,1436 * VVG^{1,0723}$	(kg)	[F7]
$EA = 1,0723 * 0,1436 * (GLLG - VA) * VVG^{0,0723}$	(kg/dag)	[F8]

Formules voor de berekening van de VEVI-behoefte:

$NE_m = 368,4 * LG^{0,75}$	(kJ)	[F9.1]
$NE_g = (22,94 * EA + 39,31 * VA) * 1000$	(kJ)	[F10]
$E_p = (22,94 * EA * 1000) / NE_g$	(voor energie in kJ)	[F14]
$k_g = 0,35 + 0,25 * (1 - E_p)^2$		[F13]
$APL = 1,5$		[F11]
$[q = 63]$		
$NE = (NE_m / k_m + NE_g / k_g) * k_{mf}$		[F12]
$= (NE_m / 0,735 + NE_g / k_g) * 0,634$	(kJ)	
$VEVI = NE / 6908 * 1000$	(voor NE in kJ)	[F15]

Formules voor de berekening van de DVE-behoefte:

$DVE_m = \{(2,75 * LG^{0,5}) + (0,2 * LG^{0,6})\} / 0,67$	(g/dag)	[F17]
$K_e = C / (1 + \exp(-B * (LG - M)))$		[F16]
$DVE_g = EA / K_e * 1000$	(g/dag) (K_e uit F16)	[F18]
$DVE = DVE_m + DVE_g$	(g/dag)	[F19]